

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens förslag till anslag i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1) inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd som inkluderar förslag från Riksrevisionen till riksdagen om myndighetens anslag för internationellt utvecklingsarbete. Utskottet behandlar också ett antal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2015.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en biståndsram motsvarande 0,98 procent av beräknad bruttonationalinkomst (BNI) för 2016 enligt EU:s nya beräkningsmodell för BNI (ENS 2010), eller 43,4 miljarder kronor. Detta motsvarar 1,02 procent av BNI enligt den tidigare beräkningsmodellen. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag till anslag för utgiftsområdet, som uppgår till totalt 32,4 miljarder kronor för 2016. Vidare tillstyrks regeringens förslag om vissa bemyndiganden.

Utskottet behandlar även frågor om avräkningar på biståndsramen och utvecklingspolitikens inriktning i betänkandet.

Samtliga motionsförslag som behandlas i betänkandet avstyrks.

Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna har inte deltagit i anslagsbeslutet. Dessa partier redovisar i stället sina ställningstaganden i särskilda yttranden.

I betänkandet finns tio reservationer och sex särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	7
Ärendet och dess beredning	7
Budgetprocessen i riksdagen	8
Rambeslutsprocessen	8
Statens tillgångar och åtaganden	8
Uppföljning av regeringens resultatredovisning	8
Betänkandets disposition	9
Propositionens huvudsakliga innehåll	9
Utskottets överväganden	10
Målet för utgiftsområde 7	10
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 7	10
Biståndsramen och anslagen för 2016 inom utgiftsområde 7	13
Utvecklingspolitikens inriktning	25
Övriga motioner	33
Reservationer	35
1. Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 7, punkt 1 (M)	35
2. Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 7, punkt 1 (SD)	35
3. Politiken för global utveckling, punkt 3 (C)	36
4. Utvecklingspolitikens inriktning, punkt 4 (M)	37
5. Utvecklingspolitikens inriktning, punkt 4 (SD)	41
6. Utvecklingspolitikens inriktning, punkt 4 (C)	46
7. Utvecklingspolitikens inriktning, punkt 4 (V)	48
8. Utvecklingspolitikens inriktning, punkt 4 (L)	51
9. Utvecklingspolitikens inriktning, punkt 4 (KD)	52
10. Bistånd till Palestina, reformsamarbete i Östeuropa och budgetstöd, punkt 5 (SD)	55
Särskilda yttranden	57
1. Biståndsramen och anslagen för 2016 inom utgiftsområde 7, punkt 2 (M, C, L, KD)	57
2. Biståndsramen och anslagen för 2016 inom utgiftsområde 7, punkt 2 (M)	57
3. Biståndsramen och anslagen för 2016 inom utgiftsområde 7, punkt 2 (SD)	58
4. Biståndsramen och anslagen för 2016 inom utgiftsområde 7, punkt 2 (C)	59
5. Biståndsramen och anslagen för 2016 inom utgiftsområde 7, punkt 2 (L)	60
6. Biståndsramen och anslagen för 2016 inom utgiftsområde 7, punkt 2 (KD)	61
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	63
Propositionen	63
Motioner från allmänna motionstiden 2015/16	64
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och oppositionens anslagsförslag	74
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets anslagsförslag	75

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 7

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:2106 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 15 och

2015/16:2969 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 3 och 5.

Reservation 1 (M)

Reservation 2 (SD)

2. Biståndsramen och anslagen för 2016 inom utgiftsområde 7

a) Biståndsramen

Riksdagen fastställer biståndsramen för 2016 till 0,98 procent av vid budgeteringstillfället beräknad bruttonationalinkomst (BNI) för 2016 beräknad enligt EU-förordningen för nationalräkenskaperna ENS 2010.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 utgiftsområde 7 punkt 1 och avslår motionerna

2015/16:2106 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 3,

2015/16:2231 av Julia Kronlid och Björn Söder (båda SD) i denna del,

2015/16:2969 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 1 i denna del och 4,

2015/16:3183 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) i denna del,

2015/16:3197 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP) i denna del och

2015/16:3209 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 3.

b) Anslag och anslagsvillkor för 2016 inom utgiftsområde 7

Internationellt bistånd

Riksdagen anvisar, med de anslagsvillkor som utskottet angivit, för budgetåret 2016 anslag inom utgiftsområde 7 i enlighet med utskottets förslag i bilaga 3 i detta betänkande.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 utgiftsområde 7 punkterna 7 och 9 samt avslår motionerna

2015/16:1935 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 3,

2015/16:1936 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 3, 12, 13, 17–21 och 23,

2015/16:2106 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1, 2, 5 och 6,

2015/16:2231 av Julia Kronlid och Björn Söder (båda SD) i denna del,

2015/16:2786 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 15,

2015/16:2969 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 1 i denna del, 7, 8 och 10–12,

2015/16:3126 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1,

2015/16:3149 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 38,

2015/16:3183 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) i denna del och

2015/16:3197 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP) i denna del.

c) Bemyndigande om garantier för biståndsverksamhet

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016 ikläda staten betalningsansvar för statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 000 000 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 utgiftsområde 7 punkt 3.

d) Bemyndigande att ikläda staten betalningsansvar för statliga garantier till Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken

Riksdagen bemyndigar regeringen att ikläda staten betalningsansvar för statliga garantier till Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken (IBRD) som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till 2 247 182 446,7 US-dollar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 utgiftsområde 7 punkt 4.

e) Bemyndigande till regeringen att besluta om kapitaltillskott till Swedfund International AB

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016 besluta om kapitaltillskott på högst 400 000 000 kronor till Swedfund International AB.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 utgiftsområde 7 punkt 5.

f) Bemyndigande att medverka i kapitalhöjning i Interamerikanska Investeringsbolaget (IIC) och att ikläda staten betalningsansvar i form av statliga garantier

Riksdagen godkänner att Sverige medverkar i kapitalhöjningen i Interamerikanska Investeringsbolaget (IIC) som sker genom teckning av aktier som tilldelas medlemsländerna och bemyndigar regeringen att ikläda staten betalningsansvar i form av statliga garantier till IIC med 8 946 766 US-dollar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 utgiftsområde 7 punkt 6.

g) Beställningsbemyndigande för anslaget 1:1

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016 för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 77 000 000 000 kronor 2017–2027.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 utgiftsområde 7 punkt 2.

h) Beställningsbemyndigande för anslaget 1:5

Riksdagen bemyndigar Riksrevisionen att under 2016 för anslaget 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete ingå avtal om

samarbetsprojekt som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 20 000 000 kronor 2017—2019.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 utgiftsområde 7 punkt 8.

3. **Politiken för global utveckling**

Riksdagen avslår motion

2015/16:3209 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 1.

Reservation 3 (C)

4. **Utvecklingspolitikens inriktning**

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:82 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5,

2015/16:123 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 2–5 och 12,

2015/16:374 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 2 och 4,

2015/16:1936 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 1, 2, 10, 14, 15 och 22,

2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 1,

2015/16:2106 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 4, 7–9, 13 och 14,

2015/16:2262 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 2,

2015/16:2264 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP) yrkandena 2 och 4,

2015/16:2449 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2,

2015/16:2678 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 4 och 5,

2015/16:2969 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2, 6 och 9,

2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 33–36 och

2015/16:3209 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 2.

Reservation 4 (M)

Reservation 5 (SD)

Reservation 6 (C)

Reservation 7 (V)

Reservation 8 (L)

Reservation 9 (KD)

5. **Bistånd till Palestina, reformsamarbete i Östeuropa och budgetstöd**

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:2016 av Björn Söder och Kent Ekeröth (båda SD),

2015/16:2106 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 10–12 och

2015/16:2892 av Markus Wiechel (SD).

Reservation 10 (SD)

6. **Övriga frågor**

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:522 av Christer Nylander (FP),

2015/16:743 av Staffan Danielsson (C),

2015/16:1265 av Robert Halef (KD),
2015/16:1357 av Mikael Oscarsson och Magnus Oscarsson (båda KD),
2015/16:1369 av Ola Johansson (C) yrkande 2,
2015/16:1439 av Lawen Redar (S),
2015/16:2206 av Börje Vestlund m.fl. (S) yrkande 5,
2015/16:2293 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M),
2015/16:2328 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M),
2015/16:2330 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 2,
2015/16:2331 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M),
2015/16:2613 av Finn Bengtsson och Betty Malmberg (båda M),
2015/16:3083 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 1–3,
2015/16:3112 av Markus Wiechel (SD),
2015/16:3134 av Ulrika Carlsson i Skövde och Annika Carlsson (båda C) och
2015/16:3242 av Jabar Amin (MP).

Stockholm den 3 december 2015

På utrikesutskottets vägnar

Kenneth G Forslund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth G Forslund (S), Karin Enström (M)*, Sofia Arkelsten (M)*, Julia Kronlid (SD)*, Pyry Niemi (S), Kerstin Lundgren (C)*, Göran Pettersson (M)*, Krister Örnfjäder (S), Björn Söder (SD)*, Birgitta Ohlsson (L)*, Hans Linde (V), Sofia Damm (KD)*, Maria Andersson Willner (S), Sotiris Delis (M)*, Anders Österberg (S), Pernilla Stålhammar (MP) och Jamal Mouneimne (S).

* Avstår från ställningstagande under punkt 2, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas regeringens budgetförslag inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd som inkluderar förslag från Riksrevisionen till riksdagen om myndighetens anslag för internationellt utvecklingssamarbete (prop. 2015/16:1, utg. omr. 7). Budgetpropositionen överlämnades till riksdagen den 21 september.

I betänkandet behandlas också ett stort antal motionsförslag från den allmänna motionstiden hösten 2015 som gick ut den 6 oktober.

I bilaga 2 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2016 och förslagen i motionerna från Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna. I bilaga 3 finns utskottets förslag till anslagsfördelning.

Under ärendets gång har Folkpartiet liberalerna (FP) bytt namn till liberalerna (L).

Utrikesminister Margot Wallström informerade den 20 oktober utskottet om arbetet i FN:s högnivåpanel om humanitära finansieringsfrågor.

Vid sammanträdena den 3 november respektive den 5 november 2015 fick utskottet information av biståndsminister Isabella Lövin och generaldirektör Charlotte Petri Gornitzka, Sida, om frågor som rör utgiftsområdet.

Den 22 oktober 2015 informerade Ulrika Modéer, statssekreterare för biståndsfrågor, utskottet inför EU:s ministerrådsmöte om bistånd.

Den 21 oktober 2015 besökte utskottet Folke Bernadotteakademien och fick en föredragning om verksamheten. Utskottet besökte även Riksrevisionen den 20 januari 2015.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap informerade den 5 november utskottet om myndighetens internationella insatser.

Finansminister Magdalena Andersson, biståndsminister Isabella Lövin och riksbankschefen Stefan Ingves lämnade den 1 oktober information till utrikes- och finansutskottet inför årsmötena i Internationella valutafonden och Världsbanken.

Den 5 november besökte Joakim Reiter, biträdande generalsekreterare för FN:s konferens för handel och utveckling (Unctad) utskottet och informerade om organisationens verksamhet och aktuella handelspolitiska frågor.

Generalsekreteraren för Internationella organisationen för migration, ambassadör William Lacy Swing, informerade den 3 november utskottet om organisationens verksamhet och aktuella migrationsfrågor.

Rädda barnen och Diakonia informerade den 19 november utskottet om civilsamhällets roll i biståndet. Den 18 mars träffade utskottet företrädare för de 16 civilsamhällesorganisationer som ingått fleråriga ramavtal med Sida om utvecklingssamarbete.

Riksrevisionen överlämnade den 26 januari 2015 en redogörelse till utskottet som beskriver resultatet av myndighetens internationella utvecklingsarbete.

Regeringen inkom den 6 november med en faktapromemoria med anledning av EU-kommissionens meddelande om världstoppmötet om humanitära frågor (2015/16:FPM13).

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i första steget fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

I detta ärende ska utrikesutskottet föreslå för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag för utgiftsområdet ska göras genom ett enda beslut (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Riksdagen bestämde den 25 november utgiftsramen för 2016 för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd till 32,4 miljarder kronor.

Statens tillgångar och åtaganden

Regeringen förvaltar och förfogar över statens tillgångar om de inte avser riksdagens myndigheter eller har avsatts till särskild förvaltning. Regeringen får inte utan att riksdagen medgett det ta upp lån eller göra andra ekonomiska åtaganden för staten (9 kap. 8 § regeringsformen).

Riksdagen beslutar om grunder för förvaltningen av och förfogandet över statens tillgångar. Riksdagen kan också besluta att en åtgärd av ett visst slag inte får vidtas utan att riksdagen har medgett det (9 kap. 9 § regeringsformen).

Enligt budgetlagen (SFS 2011:203, 3 kap. 12 §) får regeringen besluta att medel på ett anvisat anslag inte ska användas, om detta är motiverat av särskilda omständigheter i en verksamhet eller av statsfinansiella eller andra samhällsekonomiska skäl.

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottens beredning av ärenden ingår uppgiften att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet.

2005/06:KU21). Av riktlinjerna framgår att riksdagen beställer och tar emot information om resultatet av statens verksamhet.

Utskottet har mot den bakgrunden analyserat regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 7 i budgetpropositionen och Riksrevisionens resultatrapport. Analysen har syftat till att vara ett underlag för utskottens behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att målet för utgiftsområdet och regeringens resultatredovisning behandlas först. Därefter behandlas de förslag i budgetpropositionen och de motioner som gäller anslag inom utgiftsområde 7. Slutligen behandlas frågor om politikens inriktning och ett antal motionsförslag som väckts under den allmänna motionstiden 2015. Förslagen i dessa motioner gäller en rad olika frågor med en mer allmän inriktning på internationellt bistånd.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Utgiftsområdet består av sex anslag: biståndsverksamhet, förvaltningsanslagen för Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida), Nordiska Afrikainstitutet (NAI), Folke Bernadotteakademin (FBA), Riksrevisionens anslag för internationellt utvecklingssamarbete samt anslaget för utvärdering av internationellt bistånd. De delar som inte finansieras från biståndsramen är förvaltningskostnader för samarbete inom Östersjöregionen samt garantiavgifter för Nordiska investeringsbankens miljöinvesteringsslån som inte klassificeras som bistånd.

I propositionen föreslås anslag för budgetåret 2016 samt vissa bemyndiganden. Regeringen föreslår att riksdagen fastställer biståndsramen för 2016 till 0,98 procent av vid budgeteringstillfället beräknad bruttonationalinkomst (BNI) för 2016 enligt EU-förordningen för nationalräkenskaperna ENS 2010. Detta motsvarar 43 366 miljoner kronor. När det gäller anslagen för budgetåret 2016 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd föreslår regeringen att riksdagen anvisar anslagen enligt bilaga 2 till detta betänkande.

Utskottets överväganden

Målet för utgiftsområde 7

Propositionen

Målet för biståndet är enligt tidigare beslut av riksdagen (prop. 2013/14:1 utg.omr. 7, bet. 2013/14:UU2) att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck.

Regeringen konstaterar att utgiftsområdet Internationellt bistånd av Sveriges politik för global utveckling, i likhet med andra utgiftsområden (prop. 2002/03:122, bet. 2003/04:UU3).

Utskottets ställningstagande

Riksdagen beslutade hösten 2013 att målet för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd ska vara att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck (prop. 2013/14:1 utg.omr. 7, bet. 2013/14:UU2). Utskottet uttalade i sammanhanget att målet innebär att skapa förutsättningar för bättre livsvillkor för människor som lever i fattigdom eller förtryck eller både och. Utskottet underströk också att målet ska ge uttryck för att biståndet ska bidra till fattigdomsminskning och utveckling genom att främja samhällssystem utan förtryck och fattiga människors förutsättningar att med egna resurser förbättra sina livsvillkor. Utskottet står fast vid dessa ställningstaganden.

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 7

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avstyrker motionsförslag om hur resultaten för utgiftsområdet bör redovisas och hur resultatet bör påverka biståndets inriktning.

Jämför reservationerna 1 (M) och 2 (SD).

Propositionen

Regeringen delar upp sin resultatredovisning på de sex tematiska områden som presenterades våren 2014¹: ökad jämställdhet och stärkt egenmakt för kvinnor och flickor, förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer, stärkt demokrati och ökad respekt för mänskliga rättigheter, förbättrade

¹ De tematiska områdena presenterades i den biståndspolitiska plattformen (skr. 2013/14:131, 2013/14:UU20).

möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk utveckling och erhålla god utbildning, förbättrad grundläggande hälsa, värnad mänsklig säkerhet och frihet från våld samt räddade liv, lindrad nöd och upprätthållen mänsklig värdighet.

I redovisningen och bedömningen av biståndets resultat använder sig regeringen framför allt av myndigheters och multilaterala organisationers årsrapporter och årsredovisningar, svenska och internationella utvärderingar, revisioner, analyser samt forskning. Uppföljningen ska i så stor utsträckning som möjligt utgå från samarbetsländernas system för insamling och sammanställning av resultat och statistik. Regeringen konstaterar att det behövs mer arbete med uppföljning och utvärdering för att följa resultaten av utvecklingssamarbetet på en övergripande nivå. Arbete krävs även för att säkerställa att det finns könsspecifika indikatorer inom såväl det bilaterala som det multilaterala utvecklingssamarbetet.

Regeringen bedömer att Sveriges utvecklingssamarbete har haft goda resultat inom samtliga tematiska områden och att de resultat som uppnåtts har bidragit till att uppnå det övergripande målet för utgiftsområdet.

Motionerna

Moderaterna understryker i kommittémotion 2015/16:2969 av Karin Enström m.fl. vikten av en ansvarsfull hantering av biståndsmedel och förordar ett arbetssätt där biståndets resultat återspeglas i strategierna (yrkandena 3 och 5).

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2015/16:2106 av Julia Kronlid m.fl. yrkande 15 att resultatbaserat bistånd ska vara styrande för allt svenskt bistånd.

Utskottets ställningstagande

Enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat. Redovisningen ska vara anpassad till utgiftsområden och vara utformad som ett underlag för riksdagens beslut. Bestämmelsen i budgetlagen utesluter inte att resultatredovisningar även lämnas i andra sammanhang, exempelvis i skrivelser.

Utskottet har analyserat regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 7 i budgetpropositionen. Syftet med analysen är att bilda ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Utskottet underströk i förra årets budgetbetänkande om utgiftsområde 7 (bet. 2014/15:UU2) att det måste vara möjligt att följa kopplingen mellan mål, insatser, resultat och regeringens anslagsförslag. Detta är nödvändigt för att kunna göra prioriteringar i beredningen av regeringens budgetförslag och för att genomföra arbetet med uppföljning och utvärdering i enlighet med

regeringsformen. Utskottet betonade också att de resultatindikatorer som används bör spegla utvecklingen av resultat, inte omvärldsförändringar eller insatser, och att de bör redovisas med längre tidsintervall där det är relevant.

Utskottet kan inledningsvis konstatera att det har skett en utveckling av regeringens resultatredovisning jämfört med förra året. Utskottet välkomnar bl.a. att regeringen redovisar en omfattande omvärldsanalys som en del av resultatredovisningen och att denna, tillsammans med erfarenheterna från det svenska biståndssamarbetet, utgör grunden för regeringens förslag till prioriteringar inom det svenska utvecklingssamarbetet. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att insatserna inom utgiftsområdet måste svara upp mot de förändringar vi ser i omvärlden. Samtidigt vill utskottet, liksom i förra årets budgetbetänkande, understryka vikten av att både bra och dåliga resultat lyfts fram, analyseras och ligger till grund för beslut om den fortsatta inriktningen inom ramen för såväl budgetfördelning som utveckling av strategier.

Utskottet noterar att bedömningen av resultat inom de tematiska områdena även detta år i huvudsak grundar sig på redovisningar i form av indikatorer och exempel på resultat, vilket försämrar möjligheterna att följa resultaten av utvecklingssamarbetet på en övergripande nivå. Utskottets analysarbete försvåras också av att fördelningen av medel till de tematiska områdena inte redovisas i budgetpropositionen. Utskottet noterar att regeringen redovisar en indikativ fördelning av medel till anslagsposter för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet för 2016 (tabell 2.14–2.16). Dessa anslagsposter följer dock inte de tematiska områden som valts för resultatuppföljning, vilket innebär att det är svårt att följa kopplingen mellan resultatredovisningen och regeringens anslagsförslag.

Utskottet delar regeringens sammanfattande bedömning att Sveriges utvecklingssamarbete har haft goda resultat inom samtliga tematiska områden som regeringen valt att fokusera på och att de resultat som uppnåtts har bidragit till att uppnå det övergripande målet för utgiftsområdet.

Utskottet noterar att regeringen under 2016 avser att presentera ett policyramverk för det svenska utvecklingssamarbetet i en skrivelse till riksdagen. Policyramverket kommer att omfatta inriktningen för det samlade svenska utvecklingssamarbetet och ange delmål och principer. Enligt utskottets uppfattning skulle det underlätta arbetet med resultatuppföljning och resultatanalys om regeringen redan i skrivelsen diskuterade principer för resultatuppföljning och resultatredovisning av de nya.

Utskottet är inte berett att tillstyrka det förslag om hur resultaten bör mätas och påverka biståndets inriktning som föreslås i motion 2015/16:2106 yrkande 15 och avstyrker därför motionen. Även motion 2015/16:2969 yrkandena 3 och 5 avstyrks i den mån de inte tillgodosetts genom det anförda.

Biståndsramen och anslagen för 2016 inom utgiftsområde 7

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om en biståndsram på 0,98 procent av vid budgeteringstillfället beräknad bruttonationalinkomst för 2015 beräknat enligt den europeiska förordningen för nationalräkenskaperna ENS 2010. Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd i enlighet med regeringens och Riksrevisionens förslag och lämnar de bemyndiganden regeringen har begärt. Oppositionspartiernas alternativa förslag till anslagsfördelning avslås.

Jämför särskilda yttrandena 1 (M, C, L, KD), 2 (M), 3 (SD), 4 (C), 5 (L) och 6 (KD).

Propositionen

I budgetpropositionen (utg.omr. 7) föreslår regeringen att riksdagen fastställer biståndsramen för internationellt utvecklingssamarbete för 2016 till 0,98 procent av vid budgeteringstillfället beräknad bruttonationalinkomst (BNI) för 2016, enligt EU:s nya beräkningsmodell för BNI (ENS 2010)², vilket motsvarar 43,4 miljarder kronor. Ökningen från 0,96 procent till 0,98 procent medför att biståndsramen ökar med 886 miljoner kronor. Regeringens målsättning är även i fortsättningen att biståndet under mandatperioden ska uppgå till 1 procent av BNI enligt den nya beräkningsmetoden.

I biståndsramen ingår kostnader som klassificeras som bistånd (Official Development Assistance, ODA) i enlighet med den definition som används av biståndskommittén vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD/Dac). Majoriteten av kostnaderna återfinns under anslag inom utgiftsområde 7.

Det föreslagna beloppet för utgiftsområdet uppgår till 32,4 miljarder kronor.

I biståndsramen ingår också kostnader från andra delar av statens budget som klassificeras som bistånd. Dessa kostnader uppgår till 11 miljarder kronor 2016 vilket är en minskning med 0,4 miljarder kronor jämfört med föregående år. Detta beror bl.a. på att kostnaderna för asylmottagande i Sverige minskar något³. Som andel av biståndsramen uppgår kostnaderna inom andra utgiftsområden till 25 procent 2016, jämfört med 28 procent 2014.

Kostnader för mottagande av asylsökande från låg- och medelinkomstländer under deras första tid i Sverige ingår i biståndsramen och

² Detta motsvarar 1,02 procent av beräknad BNI enligt den tidigare beräkningsmetoden (ENS 1995).

³ Beräkningarna i budgetpropositionen bygger på den prognos som lämnades av Migrationsverket i juli 2015.

uppgår till 8,2 miljarder kronor för 2016. I biståndsramen ingår även kostnader för det svenska bidraget till den del av Europeiska unionens gemensamma bistånd som finansieras via EU:s reguljära budget. För 2016 uppgår dessa kostnader till 2 miljarder kronor. De förvaltningskostnader för utrikesförvaltningen som ingår i biståndsramen uppgår till 448 miljoner kronor för 2016. Övriga kostnader från andra delar av statens budget som klassificeras som bistånd och ingår i biståndsramen uppgår till totalt 410 miljoner kronor 2016. De består av flera olika komponenter: medel för den internationella biståndsverksamhet som bedrivs av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och bidrag till Världssjöuniversitetet (WMU). Även den del av Sveriges bidrag till vissa FN-organs reguljära verksamhet som klassificeras som bistånd ingår i biståndsramen. Från och med 2011 fördelas stipendiemedel till universitet och högskolor för stipendier för särskilt kvalificerade studieavgiftsskyldiga studenter. Stipendiemedel som avser studenter från länder som enligt OECD/Dac klassificeras som mottagarländer för bistånd inkluderas i biståndsramen. Från 2015 t.o.m. 2017 disponerar Konsumentverket 1 miljon kronor per år för att upprätta en webbtjänst i syfte att öka synligheten och transparensen och därigenom möjliggöra minskade kostnader vid transfereringar.

I utgiftsområdet ingår också medel till garantiavgifter för Nordiska investeringsbankens miljöinvesteringsslån och förvaltningsutgifter för samarbete inom Östersjöregionen som inte klassificeras som bistånd. Dessa kostnader ingår inte i biståndsramen.

För budgetåret 2016 föreslår regeringen att riksdagen anvisar ramanslagen inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, när det gäller anslag som står till regeringens disposition (anslagen 1:1–1:4 och 1:6), enligt den tabell som framgår av bilaga 2 till betänkandet (prop. yrkande 7).

I budgetpropositionen föreslås också att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016:

- för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 77 000 000 000 kronor under perioden 2017–2027 (prop. punkt 2)
- ikläda staten betalningsansvar för statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare garantier uppgår till högst 10 000 000 000 kronor (prop. punkt 3)
- ikläda staten betalningsansvar för statliga garantier till Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken (IBRD) som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till 2 247 182 447 US-dollar (prop. punkt 4)
- besluta om kapitaltillskott på högst 400 000 000 kronor till Swedfund International AB (prop. punkt 5).

Regeringen föreslår också att riksdagen godkänner att Sverige medverkar i kapitalhöjningen i Interamerikanska investeringsbolaget (IIC) som sker genom teckning av aktier som tilldelas medlemsländerna och bemyndigar

regeringen att ikläda staten betalningsansvar i form av statliga garantier till IIC med 8 946 766 US-dollar (prop. punkt 6).

I budgetpropositionen finns även två förslag från Riksrevisionen om att

- riksdagen bör bemyndiga Riksrevisionen att under 2016 för anslaget 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete ingå avtal om samarbetsprojekt som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 20 000 000 kronor under perioden 2017–2019 (prop. punkt 8)
- att riksdagen för budgetåret 2016 bör anvisa ett ramanslag inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd för Riksrevisionen enligt den tabell som framgår av bilaga 2 till betänkandet (prop. punkt 9).

Motionerna

Moderaterna anser enligt kommittémotion 2015/16:2969 av Karin Enström m.fl. yrkande 1 att målsättningen ska vara att biståndet även i fortsättningen uppgår till 1 procent av BNI enligt den nya beräkningsmodellen, men att det med tanke på det akuta läget i omvärlden inte är rätt prioritering att nu kraftigt öka stödet till klimatfonderna. Partiet föreslår därför att anslaget 1:1 Biståndsverksamhet minskas med 820 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Moderaterna har också synpunkter på fördelningen av medel inom ramen för anslaget 1:1. Sida behöver enligt yrkandena 7 och 8 inga ytterligare insatser för informations- och kommunikationsverksamhet. De extra 36 miljoner kronor som regeringen indikativt fördelat till detta ändamål (tabell 2.14) bör i stället användas till globala insatser för socialt hållbar utveckling. Vidare föreslås i yrkandena 10–12 att 500 miljoner kronor tas från det bilaterala samarbetet inom anslaget för att öka kärnstödet till UNHCR med 150 miljoner kronor, till World Food Programme (WFP) med 150 miljoner kronor, till FN:s barnfond (Unicef) med 50 miljoner kronor, till FN:s fond för katastrofbistånd (Cerf) med 50 miljoner kronor och till Globala vaccinaliansen (Gavi) med 100 miljoner kronor. Moderaterna understryker också att biståndet ska utgå från och värna OECD/Dacs definition av bistånd (yrkande 4).

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2014/15:2231 av Julia Kronlid m.fl. en biståndsram på 0,75 procent av BNI för 2016. Utöver biståndsramen vill partiet öronmärka ytterligare 4 miljarder kronor för flyktinghjälp i krisens närområde, vilket innebär att det totala anslaget för utgiftsområdet blir 515 miljoner kronor högre än i regeringens förslag. Sverigedemokraterna räknar också med att minska avräkningarna från biståndsramen med 7,4 miljarder kronor till följd av förändringar inom utgiftsområde 8 Migration. Vidare föreslår motionärerna nya anslag för flyktinghjälp i närområdet på sammanlagt 9 miljarder kronor, varav 4 miljarder kronor som tidigare nämnts utom biståndsramen. Partiet föreslår också en fördelning av anslaget 1:1 Biståndsverksamhet som skiljer sig från regeringens indikativa redovisning i tabell 2:12. Humanitära insatser föreslås

ökas till 3,6 miljarder kronor, och en särskild anslagspost för vatten och sanitet inrättas som omfattar 2 miljarder kronor. För jord- och skogsbruk avsätts 2 miljarder kronor, för demokrati och mänskliga rättigheter 1,3 miljarder kronor, för hälsa 1,2 miljarder kronor och för utbildningsinsatser, ekonomisk utveckling respektive konflikt, fred och säkerhet avsätts vardera 1 miljard kronor. Vidare vill Sverigedemokraterna bidra med 2,2 miljarder kronor till utvecklingsbankerna och deras fonder och med 6,4 miljarder kronor till övriga multilaterala och internationella organisationer och fonder. Kravet på att prioritera hjälp i krisers närområden återkommer i Sverigedemokraternas partimotion 2015/16:3126 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 1. I partimotion 2015/16:2106 av Julia Kronlid m.fl. föreslås också att biståndet till internationell flyktinghjälp i krisernas närområden ska ökas, bl.a. genom Världsbankens fonder (yrkandena 1 och 2). I motionens yrkande 3 föreslås att avräkningarna i biståndet för flyktingmottagning ska begränsas. I yrkandena 5 och 6 anförs att biståndet bör öka kraftigt till insatser för vatten och grundläggande sanitet samt till jordbruksutveckling och hållbart skogsbruk.

Centerpartiet föreslår i kommittémotion 2015/16:3183 av Kerstin Lundgren m.fl. att anslaget 1:1 Biståndsverksamhet ökas med 212 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. I kommittémotion 2015/16:3209 av Kerstin Lundgren m.fl. yrkande 3 anför partiet att regeringen bör se över möjligheten att Sverige ska stå upp för enprocentsmålet i biståndet samt att mer resurser utöver detta bör ges till klimatåtgärder och klimatanpassning.

Folkpartiet noterar i kommittémotion 2015/16:3197 av Birgitta Ohlsson m.fl. att biståndet, för andra året i rad, inte uppfyller enprocentsmålet enligt den nya beräkningsmodellen. Partiet föreslår därför att anslaget 1:1 Biståndsverksamhet ska ökas med 100 miljoner kronor. Samtidigt föreslås vissa förändringar av fördelningen av anslaget. Ytterligare 180 miljoner kronor bör användas för insatser för främjande av demokrati, 500 miljoner kronor för att stärka UNHCR:s arbete i Syrien och Irak, och 57 miljoner kronor bör användas för särskilda insatser för mänskliga rättigheter och demokrati. Detta finansieras delvis genom att bidraget till Gröna klimatfonden på 557 miljoner kronor skjuts upp. Folkpartiet gör också bedömningen att avräkningarna, till följd av förändringar inom utgiftsområde 13, bör minska med 80 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Därutöver föreslår motionärerna att pris- och löneomräkningen för anslaget 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) justeras, vilket innebär att anslaget minskas med 3 miljoner kronor. I partimotion 2015/16:2786 av Jan Björklund m.fl. yrkande 15 anför Folkpartiet att hbt-frågor ska vara en prioriterad del av demokratibiståndet. Det svenska stödet till demokratibistånd i hbt-frågor föreslås därför stegvis trappas upp i en kraftig och långsiktig höjning inom den av partiet föreslagna biståndsramen.

Kristdemokraterna föreslår i kommittémotion 2015/16:1936 av Sofia Damm m.fl. yrkande 23 en fördelning av anslagen inom utgiftsområdet som överensstämmer med regeringens förslag. I yrkandena 3, 12, 13 och 17–21 föreslås ett antal omfördelningar inom anslagen. Partiet anser att 500 miljoner

kronor bör omfördelas inom anslaget 1:1 för att ge ett tydligare fokus på de multilaterala organisationer som har störst verksamhet bland flyktingar och som arbetar med barns säkerhet och rättigheter. Motionärerna vill också se ökade medel för insatser för demokrati och mänskliga rättigheter. Dessutom bör stödet till Gavi inte minskas utan bibehållas med sikte på att framöver höjas ytterligare. Kristdemokraterna föreslår också att 500 miljoner kronor ska avsättas för den Gröna klimatfonden för 2016. Kravet på ökade bidrag till Gröna klimatfonden återkommer i kristdemokraternas kommittémotioner 2015/16:3149 av Pernilla Gunther m.fl. yrkande 38 och 2015/16:1935 av Magnus Oscarsson m.fl. yrkande 3.

Utskottets ställningstagande

Biståndsramen

Sverige ska ha en ambitiös utvecklingspolitik och ett generöst bistånd. Sveriges bistånd ska vara förutsägbart och ingångna avtal ska respekteras.

Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag i budgetpropositionen om att fastställa biståndsramen för internationellt utvecklingssamarbete för 2016 till 0,98 procent av vid budgeteringstillfället beräknad bruttonationalinkomst (BNI) för 2016 enligt EU:s nya beräkningsmodell för BNI (ENS 2010), vilket motsvarar 43,4 miljarder kronor (prop. punkt 1). Ökningen från 0,96 procent 2015 till 0,98 procent 2016 medför att biståndsramen ökar med 886 miljoner kronor. I denna ökning ingår medel till den gröna klimatfonden och andra bidrag till klimatfinansiering i utvecklingsländer.

Under perioden 2007–2015 avsatte Sverige varje år 1 procent av BNI till bistånd⁴. Detta gör Sverige till en av de mest generösa givarna i världen. Utskottet noterar att det officiella utvecklingsbiståndet (ODA) för OECD-länderna under 2014 enligt OECD:s beräkningar uppgick till 135,2 miljarder US-dollar, vilket är i samma nivå som rekordåret 2013 i nominella termer. Under de senaste 15 åren har ODA-nivåerna gått stadigt uppåt och har ökat med 66 procent sedan 2000. Trots det uppgår den genomsnittliga ODA-nivån för OECD-länderna bara till 0,3 procent av BNI. Förutom Sverige är det endast Danmark, Luxemburg, Norge och Storbritannien som når upp till FN:s mål att minst 0,7 procent av BNI ska gå till utvecklingsbistånd. ODA från EU:s medlemsländer motsvarar 0,42 procent av deras samlade BNI 2016, vilket är på ungefär samma nivå som året innan.

I slutsatserna från den tredje internationella konferensen om utvecklingsfinansiering (Addis Abeba Action Agenda) framhålls bl.a. vikten av inhemsk resursmobilisering, kapital från den privata sektorn och internationellt utvecklingsbistånd som viktiga finansieringskällor för utvecklings- och hållbarhetsagendan. När det gäller utvecklingsbistånd upprepade många givarländer målsättningen att 0,7 procent av BNI ska gå till internationellt bistånd och att mellan 0,15 och 0,20 procent av BNI ska gå till

⁴ Enligt EU-förordningen för nationalräkenskaperna ENS 1995.

de minst utvecklade länderna. Slutsatserna från konferensen välkomnar EU:s kollektiva åtagande om att uppnå målet om 0,7 procent av BNI till bistånd under löptiden för den nya globala hållbarhetsagendan, och att EU på kort sikt ska uppnå målet om 0,15–0,20 procent av BNI till de minst utvecklade länderna samt uppnå 0,20 procent under hållbarhetsagendans löptid.

Avräkningar från biståndsramen

Sverige ska utgå från och värna OECD:s definition av bistånd. Denna anger att bistånd, ODA, är flöden från offentlig sektor med det huvudsakliga syftet att främja ekonomisk utveckling och välbefinnande i fattiga länder och med ett gångelement om minst 25 procent. Svenskt bistånd ska gå till de länder som klassas som ODA-mottagare enligt OECD/Dacs kriterier. I budgetpropositionen redovisar regeringen kostnader i statsbudgeten som klassificeras som bistånd enligt OECD/Dacs kriterier och därmed ingår i biståndsramen men som återfinns under andra utgiftsområden, s.k. avräkningar.

Utskottet noterar att OECD/Dac i granskningen 2013 av Sveriges utvecklingssamarbete (Peer Review Sweden 2013) anser att Sverige, i linje med sina åtaganden om transparens och öppenhet, bör granska vad Dac benämner in-donor costs⁵ och då särskilt sådana kostnader som avser flyktingar. Sverige bör också tydligt och offentligt förklara hur dessa kostnader beräknas och vilka skälen är för eventuella ökning eller minskningar.

Sedan början av 1980-talet har avräkningar gjorts från biståndsramen. Avräkningarna omfattar kostnader för mottagande av asylsökande från låg- och medelinkomstländer, det svenska bidraget till den del av EU:s gemensamma bistånd som finansieras genom EU:s reguljära budget och de delar av utrikesförvaltningens förvaltningskostnader som avser utvecklingssamarbete. Sett över tiden har antalet avräkningar för olika ändamål ökat. Avräkningarnas andel av biståndsramen har varierat från år till år samtidigt som en trendmässig ökning kan noteras. Andelen avräkningar från biståndsramen uppgick 2003 till 14 procent, 2006 till 9 procent, 2009 till 12 procent, 2012 till 16 procent och beräknas för innevarande år till 25 procent.

En stor del av avräkningarna avser kostnader under det första året för asylsökande från låg- och medelinkomstländer. Den budget för utgiftsområde 7 som regeringen föreslår baseras på Migrationsverkets prognos över antalet asylsökande från juli 2015, enligt vilken avräkningarna från biståndsramen beräknades bli drygt 8 miljarder kronor eller 19 procent av det

⁵ Med in-donor costs avses kostnader som stannar i givarlandet och som inte utgör ett flöde till ett annat land eller organisation. De kostnader som Dac vanligtvis räknar in i begreppet in-donor costs avser mottagande av flyktingar, administrativa kostnader, forskning i givarlandet, informationsinsatser i givarlandet och indirekta studentkostnader. I avräkningarna från biståndsramen ingår både vissa kostnader som räknas som in-donor costs och ett antal kostnader som inte kan klassificeras som in-donor costs, t.ex. Sveriges bidrag till EU:s gemensamma bistånd och bidrag till vissa FN-organs budget som belastar andra utgiftsområden än utgiftsområde 7.

totala biståndet. Utskottet noterar att Migrationsverkets prognoser för antalet asylsökande för 2016 har reviderats väsentligt under hösten. Det råder ingen tvekan om att antalet asylsökande ökar jämfört med de prognoser som ligger till grund för budgetpropositionen, men osäkerheten är betydande och det är i dagsläget mycket svårt att bedöma storleksordningen på kommande prognosjusteringar.

Statssekreterare Ulrika Modéer informerade den 26 november utskottet om att regeringen för 2016 inte kommer att föreslå avräkningar på biståndsramen till följd av kostnader för asylsökande som överstiger 30 procent av biståndsramen. Enligt statssekreteraren kan denna minskning av anslaget för 2016 till exempel hanteras genom att skjuta på inbetalningar av förhandlade bidrag till utvecklingsbanker och fonder och genom att utnyttja oplanerat utrymme på anslaget.

Regeringen ska enligt riksdagsordningen lämna budgetproposition med förslag till statens inkomster och utgifter för det kommande budgetåret. Endast om regeringen anser att det finns synnerliga politisk-ekonomiska skäl får en proposition om statens inkomster eller utgifter för det närmast följande budgetåret lämnas efter budgetpropositionen (9 kap. 5 §).

Regeringen får vid högst två tillfällen lämna en proposition med förslag till ändringar i statens budget för det löpande budgetåret. Om regeringen anser att det finns särskilda skäl får dock propositioner med förslag till ändringar i statens budget lämnas vid andra tillfällen (9 kap. 6 §).

Utskottet noterar att justeringar av nivån på avräkningar på biståndsramen har gjorts i samband med ändringsbudgeten de senaste åren. Perioden 2010 till 2015 ökade avräkningarna så gott som varje år till följd av ökade kostnader för asylsökande. Beloppen varierar mellan drygt 200 miljoner kronor och 1,1 miljarder kronor.

Utskottet noterar att även med den begränsning av avräkningarna som statssekreterare Modéer informerade om kan biståndsanslaget komma att minska med 4 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag i budgetpropositionen. Enligt utskottets uppfattning riskerar förändringar av anslagsnivåerna i denna storleksordning att försämra effektiviteten i biståndsverksamheten. Det försvårar också riksdagens arbete med att granska regeringens budget som helhet och påverka politikens inriktning. Utskottet förutsätter att regeringen, vid förslag om ändringar av nivån på avräkningar i ändringsbudget för 2016, på ett tydligt sätt redovisar konsekvenserna för biståndsanslaget och vilka prioriteringar man avser göra.

Utskottet välkomnar mot bakgrund av vad som här anförts att Riksrevisionen påbörjat en granskning av avräkningarna på biståndsramen som beräknas vara klar i mars nästa år. Syftet är att granska om omfördelningar av medel mellan utgiftsområden på grund av förändrade kostnader för flyktigmottagning budgeteras, planeras och genomförs på ett ändamålsenligt sätt och om omfördelningen av medel mellan utgiftsområden försämrar effektiviteten i biståndet. Granskningen är motiverad utifrån behovet av en tillförlitlig statlig budgetering och verksamhet. Regeringen ska, inom fyra

månader från det att rapporten överlämnats, återkomma till riksdagen med en skrivelse med anledning av Riksrevisionens granskning. I skrivelsen ska regeringen redovisa vilka åtgärder den vidtagit eller avser vidta med anledning av Riksrevisionens iakttagelser i rapporten.

Mot bakgrund av vad som här anförts om biståndsramen och avräkningar föreslår utskottet att riksdagen bifaller proposition 2015/16:1 utgiftsområde 7 punkt 1 och avslår motionerna 2015/16:2106 yrkande 3, 2015/16:2231 (i denna del), 2015/16:2969 yrkandena 1 (i denna del) och 4, 2015/16:3183 (i denna del), 2015/16:3197 (i denna del) och 2015/16:3209 yrkande 3 i den mån de inte tillgodosetts genom det anförda.

Anslagen

I budgetpropositionen redogör regeringen för sina förslag om medelstilledning till respektive anslag och motiv till förslagen. Med utgångspunkt i regeringens redogörelse och utskottets ställningstaganden till motionsförslag om biståndsramen ställer sig utskottet bakom förslaget till medel till anslaget 1:1 Biståndsverksamhet.

Utskottet tillstyrker även förslaget i budgetpropositionen om storleken på anslaget 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) och välkomnar att regeringen under året har beslutat om en uppdaterad förordning med instruktion till myndigheten (SFS 2010:1080). Instruktionen betonar bl.a. vikten av att i biståndsverksamheten arbeta integrerat och genomgående med bl.a. miljö- och klimatperspektiv och jämställdhets- och konfliktperspektiv.

När det gäller Nordiska Afrikainstitutet konstaterar utskottet att myndigheten under 2014 har vidtagit åtgärder för att stärka verksamhetens fokus på resultat. Myndigheten har fortsatt att utveckla verksamheten genom ett ökat antal forskartjänster, ett ökat utbyte med afrikanska och nordiska länder och en alltmer aktiv policydialog. Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag till medel till anslaget 1:3 Nordiska Afrikainstitutet.

Utskottet besökte den 21 oktober 2015 Folke Bernadotteakademien (FBA). Utskottet konstaterar att myndigheten har fortsatt att utveckla och konsolidera instrument och verktyg inom civilt fredsfrämjande, såsom genomförandet av FN:s säkerhetsråds resolution om kvinnor, fred och säkerhet, säkerhetssektorreform, avväpning och återanpassning av före detta kombattanter (DDR) och multifunktionell samverkan. Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till medelstilledning till anslaget 1:4 Folke Bernadotteakademien. Anslaget ökar med 1,7 miljoner kronor med anledning av att valobservatörsverksamheten flyttas från Sida till FBA och med 3 miljoner kronor för att myndigheten ska kunna tillgodose regeringens prioriteringar inom området kvinnor, fred och säkerhet.

Utskottet delar regeringens uppfattning att uppföljning och utvärdering är en viktig grund för den framtida utformningen av Sveriges internationella bistånd. Expertgruppen för biståndsanalys har därför en viktig roll när det gäller att utveckla biståndet och bygga upp en långsiktig kunskapsbas av hög

kvalitet. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag till medelstildelning till anslaget 1:6 Utvärdering av internationellt bistånd.

Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete utgör en viktig del av Sveriges internationella utvecklingssamarbete. Våren 2015 lämnade Riksrevisionen till utskottet en analys av de resultat som uppnåtts i denna del av myndighetens verksamhet. Utskottet delar Riksrevisionens bedömning att efterfrågan på myndighetens insatser inom utvecklingssamarbete även fortsättningsvis kommer att vara hög och tillstyrker därför att anslaget 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete ökas med 10 miljoner kronor till 50 miljoner kronor (prop. yrkande 9).

När det gäller motionsförslagen om att införa nya anslag för flyktinghjälp i krisernas närområde vill utskottet hänvisa till sitt ställningstagande i samband med behandlingen av budgeten för 2015 (prop. 2014/15:1, utg.omr. 7, bet. 2014/15:UU2). Utskottet betonade då vikten av flexibilitet inom biståndet för att effektivt kunna hantera kommande humanitära kriser. Sveriges humanitära bistånd ska riktas dit de akuta behoven är som störst och kanaliseras genom de organisationer som mest effektivt kan lindra nöden i en viss katastrofsituation. Utskottet vidhåller detta och är inte berett att tillstyrka motionsförslagen. Dessutom vill utskottet återigen slå fast sitt tidigare ställningstagande (bl.a. i bet. 2014/15:UU10) att det är angeläget att såväl Sverige som övriga medlemsstater i EU, förutom att stödja det humanitära arbetet i närområdet, visar solidaritet genom att ta sitt ansvar så att de personer som kommer till EU och är i behov av internationellt skydd får detta.

I ett antal motionsyrkanden föreslås ändringar av den indikativa fördelning på anslagsposter under anslaget 1:1 Biståndsverksamhet som regeringen redovisar i propositionen. Utskottet erinrar om att riksdagen, enligt riksdagsordningen (SFS 2014:801, 11 kap. 18 §), fastställer medelstildelning för olika ändamål på anslagsnivå. Utskottet finner inte anledning att genom särskilda anslagsvillkor tillmötesgå motionärernas förslag om fördelning av medel inom respektive anslag. Utskottet återkommer till flertalet av de sakfrågor som berörs i motionerna under avsnittet Politikens inriktning.

Därmed föreslår utskottet att riksdagen bifaller proposition 2015/16:1 utgiftsområde 7 punkterna 7 och 9 samt avslår motionerna 2015/16:1935 yrkande 3, 2015/16:1936 yrkandena 3, 12, 13, 17–21 och 23, 2015/16:2106 yrkandena 1, 2, 5 och 6, 2015/16:2231 i denna del, 2015/16:2786 yrkande 15, 2015/16:2969 yrkandena 1 i denna del, 7, 8 och 10–12, 2015/16:3126 yrkande 1, 2015/16:3149 yrkande 38, 2015/16:3183 i denna del och 2015/16:3197 i denna del i den mån de inte tillgodosetts genom det anförda.

Bemyndiganden

Sveriges bistånd ska vara förutsägbart. För att främja detta behöver Sverige kunna ingå ekonomiska avtal inom biståndsverksamheten. Riksdagen bemyndigar därför regeringen att ingå fleråriga avtal och lämna garantier som medför behov av framtida anslag på en viss nivå. Myndigheter som disponerar

bemyndiganden under anslaget är bl.a. Regeringskansliet, Sida, Svenska institutet och Riksrevisionen. Riksdagen beslutade hösten 2014 om ett bemyndigande för biståndsanslaget på totalt 71 miljarder kronor för åren 2016–2026, varav ca 19 miljarder kronor avser 2016. Beloppet för ett enstaka år är dock osäkert eftersom utfallet påverkas av oförutsedda händelser i mottagarländerna.

Ekonomiska avtal som finansieras från biståndsanslaget är av olika slag. För multilaterala banker och fonder beslutas fleråriga bidrag i s.k. påfyllnadsförhandlingar. För 2016 beräknas dessa åtaganden uppgå till drygt 3 miljarder kronor. Avtal med övriga multilaterala organisationer är vanligen ettåriga. Dessa bidrag beräknas till ca 7,6 miljarder kronor för 2016. De bilaterala och regionala samarbetena, som beräknas motsvara åtaganden om drygt 9 miljarder kronor för 2016, regleras i samarbetsavtal med länder och organisationer. Avtalen skiftar mycket i belopp och tidsperioder. Avtal ingås också med olika organisationer för globala insatser inom bl.a. miljö och klimat, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling, mänsklig säkerhet och forskning. En del av biståndsanslaget, för 2016 ca 1,7 miljarder kronor, kanaliseras genom frivilligorganisationer i Sverige. Flertalet av dessa är s.k. ramorganisationer, vilket innebär att Sida ingår avtal med dem om rambidrag som är fleråriga. I dag har Sida avtal med 16 ramorganisationer. De får bidrag för sin egen verksamhet och genomför utvecklingssamarbetet på eget initiativ och ansvar, inom de riktlinjer som angetts av Sida.

Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet förslaget om att regeringen ska bemyndigas att under 2016 för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 77 000 miljoner kronor under perioden 2017–2027 (prop. yrkande 2).

Vidare tillstyrker utskottet att regeringen bemyndigas att under 2016 ikläda staten betalningsansvar för statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 000 miljoner kronor (prop. yrkande 3).

Utskottet tillstyrker också förslaget om att regeringen bemyndigas att ikläda staten betalningsansvar för statliga garantier till Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken (IBRD) som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till drygt 2 247 miljoner US-dollar (prop. yrkande 4).

Utskottet tillstyrker också att Sverige medverkar i kapitalhöjningen i Interamerikanska investeringsbolaget (IIC) som sker genom teckning av aktier som tilldelas medlemsländerna och att regeringen bemyndigas att ikläda staten betalningsansvar i form av statliga garantier till IIC med drygt 8,9 miljoner US-dollar (prop. yrkande 6).

Utskottet tillstyrker också att Riksrevisionen under 2016 för anslaget 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete bemyndigas att ingå avtal om samarbetsprojekt som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 20 miljoner kronor 2017–2019 (prop. yrkande 8).

Kapitaltillskott till Swedfund

Regeringen föreslår i budgetpropositionen (prop. yrkande 5) att den ska bemyndigas att under 2016 besluta om kapitaltillskott på högst 400 miljoner kronor till Swedfund International AB.

Utrikesutskottet behandlade under våren 2015 Riksrevisionens granskning av Swedfund International (skr. 2014/15:24, bet. 2014/15:UU8). Riksrevisionens granskning avsåg bl.a. om finansieringen av Swedfund var effektiv för staten. Utskottet gjorde i det sammanhanget följande uttalande:

Regeringen understryker i skrivelsen att man under den granskade perioden, 2009–2013, vägt lämpligheten att använda kapitaltillskott mot andra finansieringsformer, t.ex. lånefinansiering, och valt de finansieringsformer som anses ge bäst förutsättningar för bolaget att arbeta mot målen om fattigdomsminskning och en hållbar ekonomisk utveckling. Dessa överväganden har dock inte redovisats för riksdagen i samband med förslagen om kapitaltillskott till Swedfund. Utskottet utgår från att regeringen redovisar bakgrunden till det finansieringsalternativ man har valt vid eventuella kommande förslag om tillförsel av ytterligare medel till Swedfund. En sådan redovisning bör underlättas av det analysarbete som enligt skrivelsen pågår inom Regeringskansliet och där frågan om finansiering är en viktig del.

Utskottet konstaterar att regeringen i budgetpropositionen anger att man övervägt andra finansieringsformer för Swedfund, bl.a. lånefinansiering. Ingen redovisning görs dock av vilka överväganden som gjorts. Den föreslagna finansieringsformen motiveras endast med att Swedfund i normalfallet inte finansierar sin verksamhet med lån. Utskottet noterar att detta är samma motivering som använts vid tidigare förslag om kapitaltillskott till Swedfund, bl.a. i budgetpropositionen för 2014, och som utskottet i betänkande 2014/15:UU8 ansåg vara bristfällig. Mot denna bakgrund har utskottet, genom en skrivelse till Regeringskansliet (dnr. RDF 344-2015/16), begärt kompletterande information om vilka överväganden som gjorts om finansieringen av Swedfund. Regeringen inkom med kompletterande information genom en skrivelse den 29 oktober.

Det framgår av den kompletterande informationen att det teoretiskt finns olika möjligheter för Swedfund att finansiera sin verksamhet med lån. I huvudsak kan bolaget välja mellan att ta upp ett lån från privatmarknaden (vilket styrelsen redan i dag har mandat till) eller att ansöka om en låneram från Riksgäldskontoret. De marknader som Swedfund arbetar i har hög risk och saknar ofta officiell rating. En konsekvens av detta är att långivarna inte sällan begär ett så högt riskpåslag att lånet inte blir intressant för bolaget.

I en alternativ modell skulle kapitaltillskottet ersättas med en låneram i Riksgäldskontoret. Denna modell bygger på ett antal antaganden omgärdade med osäkerhet vilka kan påverka risken i bolaget. Här kan nämnas Riksgäldskontorets syn på återbetalningsrisken i lånet, vilken ränta som effektivt skulle kunna tillämpas för att villkoren ska kunna anses vara kommersiella, statsstödsproblematiken samt om lånets löptider är förenliga med verksamhetens behov. Bägge modellerna ökar dock risken för bolaget och

anses därför, enligt regeringen, endast kunna tillämpas i begränsad omfattning under specifika omständigheter.

Regeringens samlade uppfattning är att bolaget bör ha en finansiering och kapitalstruktur som motsvarar den risk som följer på uppdraget som utvecklingsfinansiär. Detta har varit en viktig utgångspunkt för regeringen vid val av finansieringsform. Sammantaget är det regeringens bedömning att kapitaltillskott är den finansieringsmodell som ger Swedfund bäst förutsättningar att bedriva en verksamhet som svarar mot de biståndspolitiska målen.

Utskottet delar denna bedömning och tillstyrker därmed att regeringen bemyndigas att besluta om kapitaltillskott till Swedfund International AB på högst 400 miljoner kronor (prop. yrkande 5).

Utskottet noterar att regeringen i budgetpropositionen aviserar att man avser att återkomma till riksdagen med förslag om ytterligare kapitaltillskott till Swedfund 2017 och 2018. Utskottet utgår från att regeringen i det sammanhanget följer upp de synpunkter som utskottet lämnade i samband med behandlingen av Riksrevisionens granskning (bet. 2014/15:UU8) av Swedfunds utvecklingseffekter, additionalitet och fondinvesteringar.

Riksrevisionens iakttagelser

Utskottet har som ett led i sitt uppföljningsarbete tagit del av uppgifter om revisionens iakttagelser om myndigheterna inom utgiftsområdet.

Av Riksrevisionens publikation Årlig rapport 2015 framgår att Riksrevisionens granskningar av 2014 års årsredovisningar för myndigheterna inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd visar att redovisningarna i allt väsentligt ger en rättvisande bild av myndigheternas verksamhet. Riksrevisionen har lämnat synpunkter av särskild betydelse för Sida. Riksrevisionen lämnar en sådan särskild upplysning när den bedömer att det finns viktig och oväntad information i årsredovisningen som den vill fästa uppmärksamheten på. En upplysning kan även lämnas om det finns särskilda förhållanden i revisionen som en läsare behöver information om.

Riksrevisionen konstaterar att Sida administrerar utbetalningar av bidrag och redovisar ekonomiska åtaganden som har beretts av Regeringskansliet och beslutats av regeringen. Riksrevisionen konstaterar att den brutna ansvarskedjan ökar risken för fel och bristande kontroll av att medlen används till avsedda ändamål. Sidans ansvar begränsas till administrativa kontroller och till att verkställa utbetalningar. Hanteringen medför att det finns oklarheter kring hur eventuella anslags- eller bemyndigandeöverskridanden ska hanteras. Sådana överskridanden ska redovisas i Sidans årsredovisning trots att Sida inte beslutar om dem. Sidans styrelse intygar i årsredovisningen att redovisningen ger en rättvisande bild, men ledningen tar inte fullt samma ansvar för de utbetalningar och åtaganden som regeringen har beslutat om, som för sina egna beslutade utbetalningar.

Exemplet är enligt Riksrevisionen principiellt intressant eftersom det är Regeringskansliet som bereder bidrag och ekonomiska åtaganden och regeringen som beslutar om anslagens användning. Därmed omfattas utbetalningarna varken av myndighetsförordningen (2007:515) eller förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll.

Det är enligt utskottet positivt att redovisningarna för myndigheterna inom utgiftsområdet i allt väsentligt bedöms ge rättvisande bilder av myndigheternas verksamhet. När det gäller de särskilda upplysningar som redovisas ovan konstaterar utskottet att Riksrevisionen lämnat motsvarande synpunkter angående Sida under de tre senaste åren.

Utskottet behandlade våren 2015 regeringens skrivelse med anledning av Riksrevisionens rapport om valutahandlingen i det internationella utvecklingsarbetet (skr. 2014/15:49, bet. 2014/15:UU17). Under hösten 2015 har utskottet behandlat Riksrevisionens granskning av Utrikesdepartementets hantering av det multilaterala utvecklingsarbetet (skr. 2014/15:92, bet. 2015/16:UU7).

Utvecklingspolitikens inriktning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett antal motioner om utvecklingspolitikens inriktning och politiken för global utveckling.

Jämför reservationerna 3 (C), 4 (M), 5 (SD), 6 (C), 7 (V), 8 (L), 9 (KD) och 10 (SD).

Propositionen

Regeringens förslag till inriktning av politiken under 2016 tar sin utgångspunkt i situationen i omvärlden och i erfarenheterna från det svenska utvecklingsarbetet. För att nå målet för det svenska utvecklingsarbetet och för att fortsätta att ligga i internationell framkant måste svenskt bistånd svara upp mot de förändringar vi ser i omvärlden. Samtidigt måste biståndets kvalitet förbättras så att dess fulla potential tillvaratas. Regeringen anser därför att större kraft behöver läggas på tre globala utvecklingsfrågor: miljö och klimat, jämställdhet samt freds- och statsbyggande. För en positiv utveckling inom dessa tre områden är mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer centrala både som mål och som medel. Produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor är också en förutsättning för en framgångsrik kamp mot fattigdomen. De framsteg som gjorts inom en rad områden riskerar enorma bakslag om inte engagemanget för miljö och klimat stärks. Jämställdheten går inte framåt i den takt som skulle behövas. Ansträngningarna och kvaliteten i biståndet måste därför ökas ytterligare. Trenden mot minskade konflikter är bruten, och fattigdomen fokuseras alltmer till konfliktområden. Sveriges satsningar måste därför intensifieras inom detta

tema. Dessa tre perspektiv ska förstärkas med ett mer systematiskt metodarbete i form av konflikt-, jämställdhets-, miljö- och klimatanalys. Detta kommer att avspeglas i att större vikt än tidigare läggs vid dessa frågor i de strategier som styr biståndet till enskilda länder, tematiska områden eller genom multilaterala organisationer.

Under 2016 kommer regeringen, i en skrivelse till riksdagen, att presentera ett policyramverk för det svenska utvecklingssamarbetet. Policyramverket kommer att omfatta inriktningen för det samlade svenska utvecklingssamarbetet och ange delmål och bärande principer. Riksdagens beslutade mål för utgiftsområdet ligger fast. Inriktningen kommer att ta sin utgångspunkt i den globala agendan för hållbar utveckling som beslutades i september 2015.

Regeringen konstaterar också att för att genomföra post 2015-agendan, både i Sverige och internationellt, behövs samstämmiga lösningar där flera politikområden och aktörer involveras. Sverige står väl rustat för detta genom den nystart av politiken för global utveckling (PGU) som regeringen genomför. Den innebär bl.a. att handlingsplaner för PGU kopplat till den nya globala agendan för hållbar utveckling tas fram. Handlingsplanerna kommer att utgöra en viktig del av det ramverk för regeringens PGU-arbete som också ska redovisas för riksdagen i en skrivelse våren 2016.

Motionerna

Moderaterna föreslår i kommittémotion 2015/16:2969 av Karin Enström m.fl. yrkande 2 att Sverige bör ha en ambitiös utvecklingspolitik och ett generöst bistånd. Partiet anser också i yrkande 6 att Sverige ska vara tydligt och ställa höga krav på sina samarbetspartner i biståndet när det gäller resultatfokus, ett aktivt korruptionsarbete, en effektiv medelsanvändning och transparenta system för redovisning. Sverige ska också vara berett att ompröva sitt biståndengagemang när kraven inte uppfylls. Vidare bör landfokuseringen inom biståndet öka (yrkande 9). Dessa synpunkter återkommer i Moderaternas kommittémotion 2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. yrkande 33. I samma motion (yrkande 34) betonas att ett jämställdhetsperspektiv och särskilt fokus på kvinnors och flickors rättigheter ska prägla utformningen av all utvecklingspolitik. Dessutom vill partiet utöka Sveriges förmåga att genomföra demokratibistånd och ser det som ett viktigt bidrag till att skapa en friare värld (yrkande 35). Moderaterna anser också att Sverige måste fortsätta att vara drivande och ledande i arbetet med Agenda 2030 och för att alla ska kunna nå de nya målen för hållbar utveckling som fastlagts av världssamfundet (yrkande 36). I kommittémotion 2015/16:2449 av Lars Hjärmered m.fl. yrkande 2 föreslår Moderaterna att fler insatser görs inom biståndet för att överbrygga bistånd till handel.

Sverigedemokraterna anser i partimotion 2015/16:2106 av Julia Kronlid m.fl. yrkande 4 att det är angeläget att det internationella samfundet kan fortsätta att bekämpa Ebolaepidemin även när den blivit mindre intensiv och

stötta det förebyggande arbetet, bl.a. genom att hjälpa lokalbefolkningen att bibehålla preventiva rutiner. Vidare anser Sverigedemokraterna i yrkande 7 att biståndet till utbildningsinsatser ska riktas till de minst utvecklade länderna. I yrkande 8 understryks att även rätten till en skälig levnadsstandard, rätten till utbildning och rätten till hälsa är grundläggande mänskliga rättigheter och att insatser för t.ex. rent vatten, grundläggande sanitet, utbildning och hälsa också är insatser för att främja mänskliga rättigheter. Vidare anför partiet att de minst utvecklade länderna bör prioriteras i biståndet (yrkande 9). Sverigedemokraterna anser också att Sverige bör avsluta biståndet till den palestinska myndigheten och även avsluta reformsamarbetet i Östeuropa (yrkandena 10 och 11). Motionärerna anser också att biståndsformen budgetstöd i dess nuvarande form bör avvecklas och att biståndet i högre grad bör kanaliseras genom svenska organisationer i det civila samhället (yrkandena 12 och 13). I motionens yrkande 14 anför partiet att regeringen i högre grad bör uppmärksamma och verka för barns rättigheter inom biståndet. Kravet på att stoppa biståndet till den palestinska myndigheten återkommer i motionerna 2015/16:2892 av Markus Wiechel (SD) och 2015/16:2016 av Björn Söder och Kent Ekeröth (båda SD).

Centerpartiet kräver i partimotion 2015/16:3209 av Kerstin Lundgren m.fl. yrkande 1 en parlamentarisk översyn av Sveriges politik för global utveckling för att uppgradera det svenska biståndspolitiska ramverket i överensstämmelse med de nya målen för hållbar global utveckling (SDG). Vidare anför partiet i yrkande 2 att biståndet ska bidra till en mer långsiktigt hållbar och inkluderande fattigdomsbekämpning.

Vänsterpartiet anför i partimotion 2015/16:82 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 5 att den kommande biståndspolitiska plattformen måste tydliggöra vikten av religions- och övertygelsefrihet i svenskt utvecklingssamarbete. I partiets kommittémotion 2015/16:123 av Hans Linde m.fl. yrkandena 2 och 5 understryks vikten av att barns rättigheter tydliggörs i den kommande biståndspolitiska plattformen och att plattformen tydliggör att barns rätt till utbildning särskilt bör fokusera på de barn som i dag är mest marginaliserade. Regeringen bör också få i uppdrag att garantera att barnkonsekvensanalyser genomförs i svenska biståndsprojekt och att genomförandet av barnkonventionen understöds inom ramen för humanitära insatser (yrkandena 3 och 4). Vidare understryker motionärerna att svenskt bistånd blir bättre om vi lyssnar på barnen i de länder vi arbetar i och i Sverige. Det gäller i det långsiktiga utvecklingssamarbetet såväl som i det humanitära biståndet (yrkande 12). I Vänsterpartiets kommittémotion 2015/16:374 av Hans Linde m.fl. yrkande 2 anför att den kommande biståndspolitiska plattformen bör tydliggöra vikten av vatten och sanitet i svenskt utvecklingssamarbete. Motionärerna anför i yrkande 4 att arbetet med vatten och sanitet behöver fokusera på att långsiktigt stärka och bygga nationella system och institutioner som kan tillhandahålla hållbara vatten- och sanitetstjänster.

Folkpartiet anför i partimotion 2015/16:2262 av Jan Björklund m.fl. yrkande 2 att flickors och kvinnors friheter, rättigheter och möjligheter ska

genomsyra svensk biståndspolitik och där behållas som ett av de tre genomgripande perspektiven. I kommittémotion 2015/16:2264 av Birgitta Ohlsson m.fl. anför Folkpartiet att det behövs ett demokratilyft inom svenskt bistånd och att Sverige bör göra större ansträngningar för att påverka EU:s biståndsstrategier för ett ökat fokus på demokratiinsatser (yrkandena 2 och 4).

Kristdemokraterna föreslår i kommittémotion 2015/16:1936 av Sofia Damm m.fl. yrkandena 1 och 2 ett ökat fokus på att hjälpa människor på flykt och på demokratiutveckling. I yrkande 10 understryks vikten av att stödja insatser där offentligt bistånd samverkar med privata aktörer för mervärdeseffekt. I motionens yrkande 14 anförs att svensk biståndspolitik bör bedrivas på ett sådant sätt att det civila samhället stärks. Frivilligorganisationernas och samfundens distributionsvägar bör nyttjas särskilt i områden där biståndet har svårt att nå fram via officiella kanaler (yrkande 15). Kristdemokraterna vill också att det görs en översyn i syfte att hushålla bättre med biståndsmedel (yrkande 22). I kommittémotion 2015/16:2678 av Sofia Damm m.fl. anför partiet att UD och Sida bör ta vara på trosbaserade rörelser och samfund som informationskälla och främjande av interreligiös dialog i samarbetsländer (yrkande 4). De nya landstrategier som UD tar fram bör alltid innehålla en analys av situationen för religions- och övertygelsefriheten (yrkande 5). I kommittémotion 2015/16:1994 av Desirée Pethrus m.fl. yrkande 1 understryker Kristdemokraterna att jämställdhetsfrågor är avgörande för att uppnå effektiv och hållbar utveckling i utvecklingsländerna och förordar därför att svenska biståndsmedel prioriterar jämställdhetsfrämjande insatser.

Utskottets ställningstagande

Politikens inriktning

Utskottet konstaterar att målet för utgiftsområdet, att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck, är långt ifrån uppnått. Sverige ska därför fortsätta att ha en ambitiös utvecklingspolitik och ett generöst bistånd där det bilaterala och multilaterala stödet samverkar. I enlighet med vad som fastslogs i riksdagens beslut om politik för global utveckling (prop. 2002/03:122, bet. 2002/03:UU3) ska allt utvecklingssamarbete genomsyras av ett rättighetsperspektiv och av fattiga människors perspektiv på utveckling. Arbetet med att bekämpa fattigdom i de minst utvecklade länderna ska vara prioriterat.

Utvecklingssamarbetet ska bidra till att uppnå 2030-agendan för hållbar utveckling. De nya hållbarhetsmålen, som antogs i New York i september, syftar till att utrota fattigdom och främja en hållbar utveckling – ekonomiskt, socialt och miljömässigt – på ett integrerat sätt. I slutsatserna från högnivåmötet om hållbarhetsmålen framhålls att social och ekonomisk utveckling är beroende av ett hållbart utnyttjande av naturresurserna. De 17 hållbarhetsmålen ska styra det internationella utvecklings- och hållbarhetsarbetet fram till 2030 och är universella och giltiga för alla, såväl

på nationell och regional nivå som på global nivå. I processen att utarbeta de globala hållbarhetsmålen har Sverige arbetat för att säkra genomslag för bl.a. jämställdhet, miljö- och klimathänsyn, hållbarhet, sysselsättning och anständiga arbetsvillkor.

Utskottet noterar att regeringen under 2016 avser att återkomma till riksdagen med en skrivelse om ett nytt policyramverk för det svenska utvecklingssamarbetet. Ramverket kommer enligt propositionen att omfatta inriktningen för det samlade svenska utvecklingssamarbetet och ange delmål och bärande principer. Riksdagens beslutade mål för utgiftsområdet ska ligga fast. Utskottet instämmer med regeringen att svenskt utvecklingssamarbete ska utformas genom ett brett deltagande, och präglas av folklig förankring och ägarskap och utskottet välkomnar därför att regeringen, som en del av arbetet med ramverket, har fördjupat dialogen med såväl svenska som utländska aktörer och samarbetspartner. Biståndsminister Isabella Lövin och statssekreterare Ulrika Modéer har under hösten informerat utskottet om arbetet med policyramverket genom föredragningar och diskussioner. Utskottet ser fram emot en fortsatt dialog med regeringen i denna fråga.

Utskottet välkomnar att regeringen har påbörjat ett arbete med syfte att utveckla politiken för global utveckling (PGU) som ska redovisas i en skrivelse till riksdagen våren 2016. Arbetet innebär bl.a. att man ska ta framhandlingsplaner för PGU kopplat till den nya globala agendan för hållbar utveckling. Det framgick av biståndsministerns föredragning för utskottet att PGU-arbetet i ett första skede kommer att fokusera på tre frågor: kapital- och skatteflykt, hållbart företagande och hållbar energi. Utskottet anser liksom regeringen att det är angeläget att PGU-arbetet kopplas till den nyligen beslutade 2030-agendan och att mål- och intressekonflikter lyfts fram och analyseras inom ramen för PGU. Utskottet ser fram emot en fortsatt dialog med regeringen i denna fråga men är inte berett att tillstyrka motionsförslaget om att en parlamentarisk utredning bör tillsättas. Utskottet avstyrker därmed motion 2015/16:3209 yrkande 1.

Humanitärt bistånd

Utskottet konstaterar i likhet med regeringen att de humanitära behoven i världen är historiskt stora och att det humanitära systemet är mycket ansträngt. De humanitära behoven har mer än fördubblats sedan 2012, och givarnas humanitära budgetar är kraftigt ansträngda. Appellerna för 2014 var vid årets slut enbart finansierade till 54 procent. Sverige var samma år världens femte största bilaterala humanitära givare. Utskottet vill understryka vikten av att Sveriges humanitära bidrag även fortsättningsvis ges med stor förutsägbarhet, till stor del på flexibla villkor och i linje med de humanitära principerna om medmänsklighet, neutralitet, oberoende och opartiskhet. Utskottet välkomnar att regeringen avser att arbeta aktivt för reformer av det humanitära systemet för att bidra till en effektiv humanitär respons i en tid av extremt stora behov.

Inte minst viktigt är arbetet med att utveckla de humanitära finansieringsstrukturena. Det är därför positivt att utrikesminister Margot Wallström har blivit utsedd att delta i FN:s högnivåpanel om humanitära finansieringsfrågor. Uppdraget är att komma med förslag på hur finansieringen av det humanitära systemet kan förbättras, hur mer medel kan samlas in, hur finansieringen kan göras mer förutsägbar och hur det humanitära systemet kan använda tillgängliga medel på ett bättre och effektivare vis. Panelens förslag ska presenteras för FN:s generalsekreterare i november 2015. Utrikesministern presenterade gruppens arbete vid en föredragning för utskottet den 20 oktober.

En faktapromemoria (2015/16:FPM13) har också inkommit där regeringen redogör för sin syn på det meddelande som EU-kommissionen presenterat inför världstoppmötet om humanitära frågor i maj 2016 i Istanbul. Regeringen poängterar i sitt ställningstagande framför allt fyra prioriterade frågor: att lyfta fram vikten av respekt och efterlevnad av de humanitära principerna, att stärka motståndskraften hos drabbade befolkningar, särskilt kvinnor och flickor, att uppmuntra till ett förbättrat samarbete mellan humanitär- och utvecklingsaktörer och att bredda och effektivisera finansieringen av det humanitära systemet. Utskottet instämmer med dessa prioriteringar.

Prioriteringar inom biståndet

Ett antal motionärer för fram förslag på insatser som bör prioriteras i biståndet. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att mer kraft behöver läggas på miljö och klimat, jämställdhet och freds- och statsbyggande inom utvecklingssamarbetet. För en positiv utveckling inom dessa tre områden är mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer centrala som både mål och medel. Utskottet välkomnar att större vikt än tidigare ska läggas vid konflikt-, jämställdhets-, miljö- och klimatanalys i de strategier som styr enskilda länder. Vidare välkomnar utskottet att regeringen i EU:s utvecklingssamarbete kommer att fortsätta att verka aktivt för i synnerhet rättighets- och demokratifrågor, jämställdhetsfrågor, miljö- och klimatfrågor, freds- och statsbyggande, civilsamhällets deltagande samt samstämmighetsfrågor med koppling till 2030-agendan för hållbar utveckling.

Utskottet anser liksom regeringen att det är ett grundläggande krav att människor oavsett kön, ålder, funktionsnedsättning, etnisk tillhörighet, religion och andra trosuppfattningar, sexuell läggning, och könsöverskridande identitet eller uttryck ska kunna åtnjuta sina rättigheter. Utskottet välkomnar därför att regeringen avser att ta ett förnyat grepp om rättighetsperspektivet för att säkerställa dess fortsatta relevans. Ett sådant förhållningssätt innebär ett synliggörande av diskriminerade, exkluderade och marginaliserade individer och grupper före varje insats. Det framgick vid utrikesministerns och vid biståndsministerns respektive föredragningar för utskottet att regeringen under 2016 kommer att lämna över en skrivelse till riksdagen om Sveriges politik för demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer. I skrivelsen

kommer dessa frågor att belysas ur såväl ett biståndspolitiskt som ett utrikespolitiskt perspektiv.

Utskottet noterar att regeringen i november 2015 presenterade en handlingsplan för feministisk utrikespolitik för perioden 2015–2018 med fokusområden för 2016. Flera av dessa berör utvecklingspolitiken: att stärka kvinnors och flickors mänskliga rättigheter i humanitära situationer, att främja kvinnors deltagande som aktörer i fredsprocesser och fredsfrämjande insatser, att främja kvinnors och flickors deltagande som aktörer i arbetet för en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling, att stärka kvinnors ekonomiska egenmakt och tillgång till ekonomiska resurser samt att stärka de sexuella och reproduktiva rättigheterna. Detta utvecklas i budgetpropositionen där det framgår att regeringen avser att fortsätta att driva en feministisk utvecklingspolitik med syfte att bidra till att bryta kvinnors och flickors systematiska underordning. Utvecklingssamarbetet ska stärka kvinnors och flickors politiska deltagande och kvinnors ekonomiska egenmakt. Det humanitära biståndet ska bidra till kvinnors och flickors rätt till skydd i konflikter och humanitära kriser och ge kvinnor möjlighet att spela en aktiv roll i respons till dessa. Utskottet välkomnar detta och vill samtidigt betona vikten av insatser för att stärka hbtq-personers rättigheter och för att förhindra könsstympning och barn- och tvångsäktenskap. Utskottet välkomnar också att regeringen understryker vikten av utbildning som en grundpelare för 2030-agendan för hållbar utveckling. Sverige är också starkt engagerat i globala insatser för att uppnå allmän tillgång till vatten, sanitet och hygien, och i åtagandet att minska barnadödligheten och förbättra mödrahälsan. Inom vatten och sanitet ligger ett särskilt fokus på barns och kvinnors hälsa samt kapacitetsförstärkning. Utskottet välkomnar vidare att regeringen avser att bidra till återuppbyggnadsarbetet efter ebolautbrottet i Västafrika, framför allt genom tilldelning av resurser till multilaterala aktörer såsom UNDP.

Utskottet vill understryka att Sverige ska fortsätta att vara en stark global aktör och förespråkare för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) genom att oförtrutet driva SRHR-frågorna ur ett rättighetsperspektiv och påtala sambandet mellan SRHR och hållbar utveckling. Utskottet anser liksom regeringen att Sverige också aktivt bör driva SRHR-frågorna inom ramen för humanitära insatser samt främja stärkt kapacitet i samarbetsländerna för att tillhandahålla en fungerande hälsovård.

Utskottet vill också understryka att en viktig del av rättighetsperspektivet är barnrättsperspektivet. Utskottet noterar att Sverige är en betydande givare på barnrättsområdet och välkomnar att regeringen avser att prioritera frågan i pågående och kommande strategiprocesser.

Utskottet anser liksom regeringen att samverkan med den privata sektorn och tillvaratagandet av näringslivets initiativförmåga, erfarenhet, expertis och resurser kan bidra till att främja socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbart företagande och bidra till fattigdomsbekämpning. Utskottet välkomnar därför att regeringen avser att se över de svenska aktörernas uppdrag och inriktning i

syfte att öka effektiviteten och samt för att stärka fokus på hur de olika instrumenten bidrar till att främja miljö, klimat och hållbara investeringar.

Utskottet konstaterar att Sverige har bidragit till handelsrelaterade biståndsinsatser, Aid for Trade, och på detta sätt har bidragit till fattiga länders integration i världsekonomin och möjlighet att dra nytta av handel för ekonomisk utveckling och fattigdomsbekämpning. Utskottet anser liksom regeringen att det för att åstadkomma en hållbar ekonomisk utveckling behövs institutioner och regelverk som bl.a. gynnar ansvarsfulla, långsiktigt hållbara och jämställda investeringar och effektivitet. Detta inkluderar insatser för ett stärkt rättssystem och mot korruption. För att utvecklingsländer, i synnerhet de fattigaste, ska kunna tillvarata möjligheterna i den globala ekonomin och för att få till stånd en hållbar ekonomisk utveckling är insatser för en friare, rättvisare och grönare handel och fungerande marknader centralt. Hållbart företagande, såsom genomslaget för FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter samt miljöhänsyn, är enligt utskottets uppfattning också centralt för en hållbar ekonomisk utveckling.

Utskottet har tidigare behandlat motionsyrkanden om ökat bistånd genom det civila samhället (bet. 2014/15:UU2). Utskottet anförde då att det civila samhället och dess organisationer är en stark förändringskraft som har en nyckelroll i arbetet för fattigdomsminskning. Ett nära samarbete med civilsamhällesorganisationer kan komplettera eller ersätta direkt statligt stöd. Många av organisationerna har stor potential att verka lokalt och nära de fattiga och förtryckta människor som det svenska biståndet syftar till att nå. Utskottet välkomnar därför att regeringen den 2 juli 2015 fattade ett beslut om gemensamma åtaganden med svenska civilsamhällsorganisationer för stärkt dialog och samverkan inom utvecklingssamarbetet. Åtagandena har tagits fram i samarbete med ett antal organisationer, och regeringen har bjudit in civilsamhället att ansluta sig till åtagandena.

När det gäller landfokusering har utskottet tidigare uttalat att en minskning av antalet samarbetsländer ger förutsättningar för mer fokuserade insatser som möjliggör bättre kvalitet och mer mätbara resultat (prop. 2014/15:1 utg.omr. 7, bet. 2014/15:UU2). Enligt utskottets uppfattning kan förändringar i antalet samarbetsländer alltid behöva göras, men en ständig utökning av antalet länder kan medföra en försämrad effektivitet i arbetet.

Utskottet har i övrigt inga synpunkter på regeringens förslag till inriktning av politiken och prioriteringar och avstyrker därmed motionerna 2015/16:82 yrkande 5, 2015/16:123 yrkandena 2–5 och 12, 2015/16:374 yrkandena 2 och 4, 2015/16:1936 yrkandena 1, 2, 10, 14, 15 och 22, 2015/16:1994 yrkande 1, 2015/16:2106 yrkandena 4, 7–9, 13 och 14, 2015/16:2262 yrkande 2, 2015/16:2264 yrkandena 2 och 4, 2015/16:2449 yrkande 2, 2015/16:2678 yrkandena 4 och 5, 2015/16:2969 yrkandena 2, 6 och 9, 2015/16:2971 yrkandena 33–36 och 2015/16:3209 yrkande 2 i den mån de inte tillgodosetts genom det anförda.

Övriga frågor inom utgiftsområdet

I fråga om bistånd till den palestinska myndigheten, som tas upp i några motioner, konstaterar utskottet att regeringen i oktober 2014 beslutade om en ny strategi för utvecklingssamarbetet med Palestina. Strategin ska gälla för perioden 2015–2019 och omfattar ca 1,5 miljarder kronor. Verksamheten för strategin ska bidra till att få till stånd ett demokratiskt, självständigt, sammanhängande och livskraftigt Palestina som existerar sida vid sida med Israel i fred och säkerhet, med 1967 års gränser som utgångspunkt och med Jerusalem som en huvudstad för två stater. Den syftar också till att tillgodose palestiniernas rättigheter och behov så att de ska kunna leva i alla delar av Palestina oavsett institutionellt ramverk. Stärkt demokrati samt ökad jämställdhet och respekt för mänskliga rättigheter är ett av tre fokusområden för det svenska biståndet. Inom ramen för detta ska bl.a. de palestinska institutionerna stärkas och bli mer transparenta och demokratiskt styrda, yttrandefriheten stärkas och kvinnors och barns åtnjutande av mänskliga rättigheter förbättras. Utskottet delar inte den bild av den palestinska myndighetens verksamhet som ges i de aktuella motionerna och anser liksom regeringen att det svenska biståndet är betydelsefullt för att få till stånd ett demokratiskt, självständigt och livskraftigt Palestina. Mot denna bakgrund avstyrks motionerna 2015/16:2016, 2015/16:2106 yrkande 10 och 2015/16:2892.

Förslaget i en motion om att avsluta Sveriges reformsamarbete i Östeuropa avvisas av utskottet. Det är fortsatt angeläget att med svenskt bistånd bidra till reformer som syftar till att stödja ländernas närmande till EU och stärka demokratin och öka respekten för mänskliga rättigheter. Motion 2015/16:2106 yrkande 11 avstyrks därmed.

Utskottet håller inte med om att budgetstödet bör avvecklas, vilket föreslås i en motion. Däremot ser utskottet positivt på en fortsatt reformering av styrningen av budgetstödet. Utskottet har tidigare uttalat (bet. 2013/14:UU2) att graden av förtroende för samarbetslandets regering ska ges ökad vikt vid överväganden om vilken typ av insatser som svenskt bistånd ska kunna finansiera i ett enskilt land. Mänskliga rättigheter, demokrati och god samhällsstyrning bör vara av särskilt stor betydelse när regeringen bedömer vilken typ av bistånd och samarbete som Sverige kan erbjuda. Genom att på förhand knyta utbetalningar till överenskomna målindikatorer möjliggörs en högre grad av transparens och ansvarsutkrävande. Om förtroendet för samarbetslandets regering försämras kraftigt eller helt saknas ska biståndet inte kanaliseras genom statliga aktörer utan i stället gå till det civila samhället eller andra förändringsaktörer. Motion 2015/16:2106 yrkande 12 avstyrks.

Övriga motioner

Utöver de yrkanden som har behandlats tidigare i detta betänkande finns motionsförslag som är föremål för förenklad motionsbehandling enligt de riktlinjer som har fastslagits av riksdagen med anledning av

Riksdagskommitténs betänkande 2005/06:RS3 och promemorian förenklad motionsbehandling under återstoden av mandatperioden som utrikesutskottet fastställde i oktober 2014.

Utskottet har vid en genomgång och beredning funnit att de yrkanden som anges nedan inte kan vara föremål för något tillkännagivande från riksdagen. Efter denna behandling avstyrker ett enigt utskott de enskilda motionerna 2015/16:522, 2015/16:743, 2015/16:1265, 2015/16:1357, 2015/16:1369, 2015/16:1439, 2015/16:2206 yrkande 5, 2015/16:2293, 2015/16:2328, 2015/16:2330 yrkande 2, 2015/16:2331, 2015/16:2613, 2015/16:3083 yrkandena 1–3, 2015/16:3112, 2015/16:3134 och 2015/16:3242.

Reservationer

1. Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 7, punkt 1 (M)

av Karin Enström (M), Sofia Arkelsten (M), Göran Pettersson (M) och Sotiris Delis (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2969 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 3 och 5
avslår motion
2015/16:2106 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 15.

Ställningstagande

Ett effektivt bistånd kan inte bara bygga på god vilja, utan måste leverera verkliga resultat. Vi kräver därför en ansvarsfull hantering av biståndsmedel. I budgetpropositionen för 2015 aviserade regeringen att en översyn av den biståndspolitiska inriktningen ska göras. Inriktningen i det beslutade policyramverket kommer att få genomslag i kommande budgetpropositioner och i styrningen av det svenska utvecklingssamarbetet genom strategier och regleringsbrev. Alliansregeringen drev konsekvent en biståndspolitik som nådde upp till enprocentsmålet, i åtta budgetar, men som också var mycket tydlig med att mätbarhet och ansvarsutkrävande är grundläggande principer. Det är viktigt att fortsätta med den principen och ett arbetssätt där biståndets resultat ska återspeglas i strategierna.

2. Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 7, punkt 1 (SD)

av Julia Kronlid (SD) och Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:2106 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 15 och avslår motion

2015/16:2969 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 3 och 5.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna ställde sig positiva till att den föregående regeringen försökte hitta nya innovativa former för en bättre styrning av biståndet. Traditionellt sett har bistånd på förhand finansierat en viss verksamhet som förväntats leda till vissa resultat, vilket fortfarande är fallet i en stor del av det svenska biståndet. Den föregående regeringen talade om att pröva ett resultatbaserat bistånd som skapar ett tydligare kontrakt mellan givaren och samarbetspartnern. Resultatbaserade biståndsformer kännetecknas av att biståndet betalas ut i efterhand på basis av uppnådda resultat. Sverigedemokraterna anser att detta borde vara en självklarhet i all styrning av det svenska långsiktiga biståndet, att det krävs resultat för möjligheten till fortsatta utbetalningar oavsett om det gäller samarbete med svenska, utländska lokala eller multilaterala organisationer och myndigheter. I dag kan vi tyvärr se exempel på att bistånd fortsätter att betalas ut trots att uppenbara brister finns. Vi anser att detta inte är acceptabelt.

3. Politiken för global utveckling, punkt 3 (C)

av Kerstin Lundgren (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:3209 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 1.

Ställningstagande

Sveriges politik för global utveckling (PGU) har varit en grundsten i svensk utvecklingspolitik. PGU klubbades igenom av Sveriges riksdag 2003 med stöd från alla partier. Över blockgränserna enades partierna om en gemensam hållning för att ge långsiktighet i utvecklingspolitiken. Den 13 mars 2014 beslutade alliansregeringen om en biståndspolitisk plattform, med ambition om att stärka styrningen av det svenska biståndet och öka fokus på resultat. I den biståndspolitiska plattformen slog alliansregeringen fast vad det svenska biståndet ska åstadkomma för människor som lever i fattigdom och förtryck. Plattformen överlämnades till riksdagen i form av en skrivelse. Den rödgröna

regeringen deklarerade redan i statsministerns regeringsförklaring att man avsåg att ta fram ett nytt biståndspolitiskt ramverk, detta trots att bläcket knappt torkat i den då nya plattformen. I stället för att ännu en gång fokusera på en tillfällig biståndspolitisk plattform menar Centerpartiet att det finns skäl att ta ett större omtag och i stället utveckla en politik för hållbar global utveckling drygt 10 år efter antagandet av PGU. Det bör lämpligen ske genom en ny parlamentarisk översyn för att uppgradera det svenska ramverket i överensstämmelse med de nya SDG-målen.

4. Utvecklingspolitikens inriktning, punkt 4 (M)

av Karin Enström (M), Sofia Arkelsten (M), Göran Pettersson (M) och Sotiris Delis (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2015/16:2449 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2,
2015/16:2969 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2, 6 och 9 samt
2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 33–36 och
avslår motionerna
2015/16:82 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5,
2015/16:123 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 2–5 och 12,
2015/16:374 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 2 och 4,
2015/16:1936 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 1, 2, 10, 14, 15 och 22,
2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 1,
2015/16:2106 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 4, 7–9, 13 och 14,
2015/16:2262 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 2,
2015/16:2264 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP) yrkandena 2 och 4,
2015/16:2678 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 4 och 5 samt
2015/16:3209 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 2.

Ställningstagande

Sverige har ett moraliskt ansvar att arbeta för att utrota fattigdom och förtryck. Det målet är långt ifrån uppnått. Sverige ska därför ha en ambitiös utvecklingspolitik och ett generöst bistånd.

Världens kraftsamling för att nå FN:s millennieutvecklingsmål till 2015 har gett resultat. De senaste decennierna har vi sett den snabbaste fattigdomsminskningen i världshistorien. Hundratals miljoner människor har lyfts ur fattigdom. Samtidigt ökar fattigdomen i vissa delar av världen och förblir en stor global utmaning. Men mer behöver göras för att uppnå målen

om kvinnors och barns hälsa och mot mödra- och barndödlighet. Om vi med framgång ska kunna bekämpa fattigdomen måste miljöproblem, migration, handels- och säkerhetsfrågor ses som integrerade delar av utvecklingsagendan. Vägen ur fattigdom går via ekonomisk tillväxt och handel. En framgångsrik politik för global utveckling får därför inte stanna vid att handla om bistånd. Den måste handla om välbefinnande. För att vinna kampen mot fattigdomen behövs mer frihandel, fler entreprenörer och bättre idéer, mer kunskap och mer internationell samverkan. Handel är på många sätt ett redskap för utveckling, inte minst för mindre väl utvecklade länders ekonomier. Därför är det viktigt att svenskt bistånd eftersträvar att gå från stödinsatser till handelsfrämjande. Genom att handla växer ekonomierna, och utvecklingsländernas medborgare får större möjligheter att påverka sin framtid.

Efter en mycket lång process med att ta fram en ny agenda är det mycket positivt att vi nu har nya tydliga hållbarhetsmål som innehåller, för Sverige, viktiga prioriteringar. Det är också mycket viktigt att målen är universella och att det finns ett tydligt ansvarsutkrävande. Sverige fick efter många års strategiskt påverkansarbete och genom samarbete med likasinnade gehör för de svenska prioriteringarna och önskat fokus på de nya utvecklingsmålen. Sverige måste nu fortsätta att vara drivande och ledande i arbetet med Agenda 2030 och för att alla ska kunna nå målen.

Till grund för vårt engagemang för att förbättra biståndspolitiken ligger tron på alla människors rätt till frihet, trygghet och rättvisa och övertygelsen om att utveckling ytterst drivs av människors egen vilja och förmåga. Vi anser att biståndets uppgift är att bidra till att skapa förutsättningar för människor att lyfta sig ur fattigdom och förtryck. Biståndet ska bidra där andra flöden inte förmår åstadkomma resultat och måste hela tiden anpassas till förändringarna i omvärlden.

Genom stöd vid kriser, krig och katastrofer ska vi fortsätta att rädda liv och lindra nöd. Vi vill verka för att stärka det humanitära stödet vid kriser och katastrofer. Att stärka demokratin och jämställdheten samt öka respekten för mänskliga rättigheter ska vara vägledande värden för det svenska biståndet. Svenskt bistånd ska stödja frihetskämpar och stärka yttrandefriheten. Vårt bistånd ska förbättra möjligheterna för fattiga människor att dra nytta av ekonomisk tillväxt genom förbättrad tillgång till utbildning, hälsovård och fler och bättre jobb. Vi vill även att biståndet ska bidra till en förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och ett hållbart nyttjande av naturresurser.

Inte sedan andra världskriget har så många människor varit på flykt som i dag. Syrienkrisen har permanentats och miljoner människor är på flykt. Många av de flyktingkatastrofer som härjat i olika delar av Afrika har resulterat i permanenta flyktingläger där människor tvingas stanna i brist på andra alternativ. I Mellanöstern ökar de regionala motsättningarna och konflikterna. I såväl Irak som Syrien kontrollerar IS omfattande landområden, från vilka befolkningen tvingas på flykt eller tvingas underkasta sig det extrema terrorväldet. Detta ställer högra krav på att Sveriges multilaterala kärnstöd stärks och används där det gör mest nytta, främst genom att kanaliseras via rätt

organisationer. Vi anser därför att kärnstödet till de multilaterala organisationerna ska ökas under ytterligare.

Vi ska ta fasta på kopplingen mellan säkerhet och utveckling. Avsaknad av fred och säkerhet är ett av de största hindren för att minska fattigdomen i världen. Majoriteten av de allra fattigaste länderna är samtidigt konfliktdrabbade. Sverige bör därför fortsätta att fokusera en stor del av sitt bistånd till konfliktdrabbade länder och postkonfliktländer. I de flesta av dessa länder krävs det både fredsfrämjande och fredsbevarande insatser samt långsiktiga utvecklingsinsatser. Genom att skapa säkerhet skapas den stabilitet som är en förutsättning för utveckling. Att bekämpa fattigdom genom breda fredsinsatser är effektivt biståndspolitik.

På miljö- och klimatområdet har nya och stora utmaningar tillkommit. De globala humanitära behoven ökar och väntas fortsätta att öka på grund av mer komplexa och utdragna kriser. Klimatförändringarna väntas ytterligare öka antalet människor som behöver humanitärt stöd. Trenden går i en riktning mot allt fler komplexa katastrofer när naturkatastrofer inträffar samtidigt som väpnade konflikter. Detta förvärras av brist på demokrati, fungerande samhällsinstitutioner och politiskt ansvarstagande. Att föra en klimatsmart biståndspolitik handlar inte bara om att satsa pengar utan lika mycket om ord, styrning och resultatfokus. Alliansregeringen lade i biståndsplattformen fram de prioriteringar som ska styra allt bistånd – mänskliga rättigheter, kvinnors rättigheter, klimat och hållbar utveckling.

Demokratisk utveckling kräver fungerande och oberoende institutioner och processer. Sverige ska främja lösningar som baseras på medborgarnas intressen och existerande lokala förhållanden samt system som har potential att vinna trovärdighet och legitimitet hos människor som lever i fattigdom eller förtryck. Biståndet ska bidra till att stärka enskilda människors inflytande över politiken. Därför krävs demokratiska strukturer som möjliggör ansvarsutkrävande. Sverige ska verka för utvecklingen av starka, legitima och pluralistiska val- och partisystem samt via parlamentsstöd bidra till att hela den politiska processen stärks, till ett tydligare ansvarsutkrävande, bättre representativitet, större öppenhet och insyn. En stark och väl fungerande offentlig förvaltning och ett fungerande revisions- och kontrollsystem är centralt för att prioritera utvecklingen av en effektiv, öppen och väl fungerande förvaltning på central, regional och lokal nivå.

Alla människors rättssäkerhet och rättvisa inför lagen är avgörande för en ökad respekt för mänskliga rättigheter och stärkt demokratisk utveckling. Sverige ska därför i utvecklingsarbetet främja rättsstatens principer och eftersträva sammanhållna reformer inom rättssektorn. Politisk frihet frigör krafter för social och ekonomisk utveckling. Vi vill därför utöka Sveriges förmåga att genomföra demokratibistånd och ser det som ett viktigt bidrag till att skapa en friare värld. Det handlar om att stödja uppbyggnaden av demokratiska institutioner och stärka rättsstatens funktioner i mottagarländerna. Insatser för att bidra till utbildning av politiker, tjänstemän och journalister är också centrala i detta arbete. Det partinära samarbetet med

fokus på att stödja utvecklingen av demokratisk delaktighet och demokratiska partistrukturer spelar en viktig roll för att utveckla starka flerpartisystem i mottagarländerna. Med den inriktningen på biståndet så bidrar vi också långsiktigt med att stävja extremism och förebygga terrorism.

Vårt bistånd ska ställa krav på respekt för demokrati och mänskliga rättigheter. Med ett sådant fokus på biståndet så bidrar vi också långsiktigt till att stävja extremism och förebygga terrorism. Sverige ska vara tydligt och ställa höga krav på sina samarbetspartner i biståndet när det gäller resultatfokus, ett aktivt antikorrupsionsarbete, en effektiv medelsanvändning och transparenta system för redovisning. Sverige ska också vara berett att ompröva sitt biståndsenagemang när kraven inte uppfylls. Sverige ska ställa krav på och stödja samarbetsländernas ansträngningar för att bekämpa korruption. Viktiga åtgärder för att motverka korruption är att utveckla fungerande och trovärdiga institutioner som främjar insyn, öppenhet och möjligheter till ansvarsutkrävande.

Utvecklingen i de flesta länder är helt avhängig hur potentialen hos kvinnor tas till vara. Att kvinnor förvägras sina grundläggande fri- och rättigheter är ett av de största hindren för utveckling och tillväxt. Jämställdhetsperspektiv och särskilt fokus på kvinnors och flickors rättigheter ska därför präglade utformningen av all utvecklingspolitik. Svenskt bistånd ska bidra till ett jämställt samhälle. I ett jämställt samhälle har kvinnor och män, liksom flickor och pojkar, lika rättigheter, villkor, möjligheter, inflytande och makt att själva forma sina liv och att påverka samhället. Frånvaron av våld mot kvinnor och flickor är en förutsättning för detta. Ökad jämställdhet är därför ett mål i sig. Rätten och tillgången till utbildning för flickor och kvinnor är helt avgörande. Likaså måste kvinnor och män garanteras samma rättigheter i ekonomiska frågor.

Sverige ska bli världsledande på att skydda och främja kvinnors och barns rättigheter och möjligheter. Jämställdhetsperspektiv och särskilt fokus på kvinnors och flickors rättigheter ska därför präglade utformningen av all utvecklingspolitik. Det svenska biståndet ska bl.a. verka för stärkande av kvinnors politiska deltagande och inflytande, utbildning, kvinnors ekonomiska aktörskap och arbetsvillkor, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), kvinnors säkerhet inklusive bekämpning av alla former av könsrelaterat våld och människohandel. Mödra- och barnadödligheten är en tydlig indikator på ett lands utveckling. Det milleniemålet kommer inte uppfyllas under 2015. Sverige har därför även i fortsättningen ett ansvar för att bidra till att den minskar.

Ett effektivt jämställdhetsfrämjande arbete behöver riktas till såväl kvinnor som män i syfte att förändra institutioner och samhällsstrukturer. Könsförtryckande beteenden ska synliggöras, och kvinnors och flickors praktiska behov och långsiktiga strategiska intressen ska uppmärksammas och främjas. Män och pojkar behöver ökad kunskap om, och måste respektera, kvinnors och flickors åtnjutande av mänskliga rättigheter. Då krävs också att vi ställer tydliga krav på våra samarbetsländer kultur, religion och tradition

kan aldrig motivera avsteg från principen om jämställdhet, icke-diskriminering och alla människors frihet och lika värde. Vi vill vidareutveckla det internationella samarbetet på detta område och gå från ord till handling. FN:s resolutioner om kvinnors ställning, bl.a. 1325 och 1820, ska genomsyra vår politik på detta område.

Alliansregeringen gjorde bedömningen att biståndet skulle fokuseras där det behövdes mest och till de mest utsatta. Det gjorde att alliansregeringen fokuserade biståndet till färre länder och började fasa ut ett antal länder under 2013. OECD/Dac var positiva till att Sverige valde att prioritera sitt bistånd till färre länder och med mer fokuserade resultatstrategier. Regeringen väljer att fortsätta eller utöka bilaterala strategier och bistånd som är under utfasning. Att åter öka antalet mottagarländer är fel i sig men framför allt i det akuta läge som råder nu när vi måste använda mer medel för att möta det enorma behovet.

5. Utvecklingspolitikens inriktning, punkt 4 (SD)

av Julia Kronlid (SD) och Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:2106 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 4, 7–9, 13 och 14 samt avslår motionerna

2015/16:82 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5,

2015/16:123 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 2–5 och 12,

2015/16:374 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 2 och 4,

2015/16:1936 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 1, 2, 10, 14, 15 och 22,

2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 1,

2015/16:2262 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 2,

2015/16:2264 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP) yrkandena 2 och 4,

2015/16:2449 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 2,

2015/16:2678 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 4 och 5,

2015/16:2969 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2, 6 och 9,

2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 33–36 och

2015/16:3209 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 2.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna vill se ett bistånd som skapar förutsättningar för människor i fattigdom och förtryck att förbättra sina levnadsvillkor utifrån deras grundläggande behov i den omedelbara vardagen. Vi vill ha ett tydligt fokus på fattigdomsbekämpning och att barnens bästa ska få stå i centrum.

Vi vill se ett ansvarsfullt bistånd där varje satsad krona ska göra så mycket nytta som möjligt. Vi nöjer oss inte med en kvantitativ målsättning utan fäster större fokus vid kvaliteten och ett bistånd som är inriktat på effektivitet och resultat med de mest utsatta människorna i fokus. Bistånd ska vara till för en positiv utveckling i mottagarlandet och inte för att givarländer ska nå kvantitativa målsättningar. Det långsiktiga målet med bistånd måste vara att länder utvecklas till den grad att de inte längre behöver något bistånd.

Konflikter, naturkatastrofer och andra humanitära kriser är något som kan skapa en stor förödelse för ett land under en lång tid. Det är för oss en självklarhet att Sverige generöst och efter bästa förmåga ska bidra vid sådana katastrofer. De humanitära behoven är något som ökat de senaste åren på grund av flera humanitära katastrofer. Med vetskapen om att det för varje satsad krona går att hjälpa betydligt fler människor i krisområdenas närhet än vad som är möjligt i Sverige anser Sverigedemokraterna att det varken är en klok, rättvis eller human flyktingpolitik som i dagsläget bedrivs där de stora ekonomiska resurserna läggs på flyktingmottagning i Sverige. Den nuvarande regeringen gör budgetåret 2015/16 avräkningar inom biståndet på ca 8,2 miljarder kronor för flyktingmottagning, och detta kan komma att öka ytterligare, vilket innebär en neddragning på annat bistånd. Genom en ansvarsfull invandringspolitik räknar vi med att successivt kunna minska kostnaderna för flyktingmottagning i Sverige och begränsa avräkningarna till kostnader för vidarebosättning genom UNHCR, vilket gör att vi utifrån den nuvarande budgeten minskar avräkningarna för flyktingmottagning med 90 procent. Vi vill i stället öka satsningar på internationell flyktinghjälp.

Vi satsar totalt sett 9 miljarder kronor på ökat stöd till flyktingar i krisområdenas närhet. UNHCR har en central roll när det gäller att registrera flyktingar, kanalisera grundläggande humanitär hjälp och samordna hjälpen från andra organisationer, och vi vill därför kraftigt öka biståndet till dem. Vi vill även bidra generöst till World Food Program som har en central roll i att se till att flyktingar har den tillgång till mat de behöver. Unicef har en viktig uppgift i att hjälpa barn bl.a. med skolgång. Utöver dessa bidrag vill vi ha en flexibilitet att även kanalisera bistånd genom andra organisationer. Det är viktigt att också nå in med bistånd till internflyktingar, vilket bl.a. kan göras genom lokala organisationer och kyrkor på plats inne i Syrien eller andra konfliktområden.

Vi vill även satsa på bistånd genom Världsbankens fonder som riktar sig till Libanon och Jordanien. Dessa fonder syftar till att stärka de samhällen som tagit emot många flyktingar då alla flyktingar inte bor i flyktingläger organiserade av FN. Medlen i fonderna kan användas inom hälsa, utbildning, vatten och sanitet, för att förbättra arbets- och försörjningsmöjligheter etc.

Det finns i dag många människor i flyktingläger som kan vara morgondagens nyckel till att bygga upp krigsdrabbade länder. Genom att erbjuda individuell utbildning efter förmåga till flyktingar i flyktingläger eller vårdssamhällen tar man vara på människors förmågor och skapar framtidstro samtidigt som man skapar värdefullt humankapital för återuppbyggnad av

hemlandet. Vi se över vilka möjligheter som finns för projekt där man låter flyktingar utbilda sig till olika användbara yrken för återuppbyggnad. Detta utbildningsbistånd skulle vara en form av hjälp till självhjälp samtidigt som det gör människors vardag meningsfull och ökar möjligheterna till ett bättre framtida liv. Utbildning är alltid en långsiktig och god investering. Om vi ska få en stabil, fredlig och hållbar värld måste vi börja tänka nytt och ta vara på de mänskliga resurser som finns till godo. Vi vill att en del av satsningarna på flyktinghjälp ska gå till denna typ av projekt.

Flertalet fattiga människor lever på landsbygden, och i en studie från världsbanken (2008) visade det sig att majoriteten av dem gav högsta prioritet åt problem som rör säker tillgång till livsmedel samt inkomster. I två studier framkom att otillräcklig tillgång till eller dåligt dricksvatten var det främsta problemet. Med de fattigas behov som utgångspunkt ter det sig därför naturligt att vi i högre grad än i dag vill prioritera satsningar som bidrar till att människor kan tillgodose sina grundläggande behov såsom rent vatten och grundläggande sanitet, livsmedel, skapa sig förutsättningar för inkomster och därmed kunna påverka sin egen vardag och omgivning. Detta kan rädda liv och motverka ohälsa, hunger, extrem fattigdom och svältkatastrofer. Det kan dessutom utgöra grunden för människors möjlighet att påverka till en positiv utveckling inom andra områden såsom demokrati och mänskliga rättigheter.

Tillgången till rent vatten och grundläggande sanitet är en avgörande faktor för hälsa och utveckling i utvecklingsländer. Bristen på tillgång till vatten och grundläggande sanitet är något som drabbar kvinnor och barn extra hårt och hindrar deras möjligheter till utveckling. Bristen på säker sanitet bidrar till förorenat vatten som är ett allvarligt miljö- och hälsoproblem.

En stor majoritet av de fattigaste människorna lever på landsbygden och är beroende av jordbruket för sin överlevnad. Jordbruket är både en källa till familjens livsmedel och en möjlighet att generera inkomster. Att ge människor i fattigdom förutsättningar att säkra tillgången till livsmedel och förbättra sin ekonomiska ställning kan också vara avgörande för att de ska kunna stärka sin ställning och göra sin röst hörd och få inflytande i sin närmiljö. Om det ska finnas en möjlighet att bekämpa extrem fattigdom och hunger samt förebygga svältkatastrofer är satsningar på jordbruksutveckling avgörande.

Ett viktigt område är också ett hållbart nyttjande av framför allt tropiska skogar. Trots all uppmärksamhet ökar avskogningen i tropikerna. Tropiskskogens naturresurser är viktiga i många avseenden. Den tropiska skogen rymmer mellan 50 och 70 procent av alla jordens växt- och djurarter. Den är även en ekonomisk resurs i form av timmer och har en funktion som genbank för livsmedel, mediciner, råvaror för industrin m.m. Tropiskskogen har även en viktig klimatfunktion. När omfattande skogsarealer huggs ned förändras det lokala och regionala klimatet, bl.a. i form av minskad nederbörd. Avskogningen medför också omfattande utsläpp av koldioxid. Vi vill därför investera kraftigt i biståndet på satsningar för jordbruksutveckling och hållbart skogsbruk.

Förebyggande arbete för att förhindra spridning av smittsamma sjukdomar är av stor vikt. I dagsläget behövs sådana insatser i områden som är drabbade eller riskerar att drabbas av ebola. Ebolautbrottet i Västafrika var en av de värsta epidemierna på lång tid. Många människor drabbades, och situationen ställde flera länder inför en lång rad utmaningar. Även om WHO i september 2015 förklarade Liberia som ebolafritt och även Nigeria och Mali under året blivit av med sjukdomen så pågår epidemin fortfarande i Sierra Leone och Guinea, om än i en mindre intensiv fas. Sverigedemokraterna ser det som angeläget att det internationella samfundet kan fortsätta att bekämpa epidemin även när den blivit mindre intensiv och stötta det förebyggande arbetet bl.a. genom att hjälpa lokalbefolkningen att bibehålla preventiva rutiner. Spridningen av hiv/aids är ett också ett angeläget problem som bör bemötas med flera olika metoder. Barnens hälsa behöver prioriteras, och viktiga insatser för detta är vaccinationer för att förebygga allvarliga sjukdomar. Med enkla medel som information om hur man förhindrar spridning av mygg och att använda myggnät går det också att minska risken för malaria.

Vi anser att det är viktigt att komma ihåg att även rätten till en skälig levnadsstandard, rätten till utbildning och rätten till hälsa är grundläggande mänskliga rättigheter, och att insatser för t.ex. rent vatten, grundläggande sanitet, utbildning och hälsa också är insatser för att främja mänskliga rättigheter. I regeringens arbete med demokrati och mänskliga rättigheter finns ett tydligt fokus på medborgerliga och politiska rättigheter och stöd till statliga institutioner och myndigheter. Detta har i grunden ett gott syfte, men vi ifrågasätter i vilken grad ett alltför långtgående fokus på detta bidrar till att skapa förutsättningar för människor i fattigdom och förtryck att förbättra sina levnadsvillkor utifrån sina prioriteringar i den omedelbara vardagen.

Under 2014 var demokrati och mänskliga rättigheter det största samarbetsområdet och utgjorde 30 procent av Sidas totala budget, med en budget på totalt 5,8 miljarder kronor. Så länge det fortfarande finns extrem fattigdom och svält och dessutom en pågående humanitär flyktingkris anser Sverigedemokraterna att det finns utrymme för besparingar. Därför vill vi se ett ökat fokus på sociala och ekonomiska rättigheter, och vi ökar i stället biståndet till vatten och sanitet och jordbruksutveckling. Att uppnå fungerande demokratiska samhällen där alla mänskliga fri- och rättigheter respekteras och människor kan uppnå ett välstånd inte bara vad gäller tillgång till livsmedel är en viktig utgångspunkt och målsättning för utvecklingsarbetet. En sådan förändring tar dock tid och behöver i första hand komma inifrån och drivas av inhemska krafter och individer som har en förståelse och kunskap om lokala förutsättningar. Därför menar vi att våra prioriteringar i biståndet på fattiga människors grundläggande behov också främjar deras möjligheter att verka för andra rättigheter. I arbetet för demokrati och mänskliga rättigheter bör det svenska bilaterala biståndet i högre grad också prioritera satsningar i det civila samhället för att stödja människor och organisationer att verka för demokrati och mänskliga rättigheter. Däremot menar vi att Världsbanken och FN kan

spela en viktig roll i uppbyggnaden av och påverkan på demokratiarbetet på statlig nivå.

Barnkonventionen slår fast att alla barn har rätt till utbildning. Ändå saknade enligt Unesco runt 124 miljoner barn möjlighet att gå i skolan våreller höstterminen 2013, och majoriteten av dessa är flickor. Att lära sig läsa och skriva är förutsättningar för ett självständigt liv med god hälsa, inkomst och möjlighet att påverka. Utbildning kan bana vägen för att ta sig ur fattigdom och utsatthet. Att alla barn ska få gå i grundskolan är också ett av millenniemålen. Vi vill stödja biståndsinsatser som verkar för alla barns rätt till utbildning oavsett kön, där extra insatser kan behövas för flickors rätt till skolgång. Högre utbildningar som kan ge arbete och är en förutsättning för viktiga samhällsfunktioner som lärare, läkare och ingenjörer är också grundläggande för ett lands utveckling. Vi vill att utbildningsinsatser ska prioriteras till de minst utvecklade länderna.

I det långsiktiga målet att länder ska bli oberoende av bistånd är det givet att insatser som bidrar till ökad sysselsättning och god ekonomisk utveckling är avgörande för en framgångsrik fattigdomsbekämpning. Vi ser positivt på en ökad samverkan med näringslivet och privata aktörer för jobbskapande insatser. Det kan även handla om utbildning i företagande för att stimulera människor att starta företag och att förstärka goda företagarinitiativ. Om utvecklingsländer ska ha en chans till ökad ekonomisk tillväxt är också handelslättnader av olika slag en viktig åtgärd. Världsbanken och Internationella valutafonden pekade 2015 i en gemensam rapport ut handel som en nyckelfaktor till att över 1 miljard människor sedan 1990 lyfts ur fattigdom och ett fortsatt underlättande för utvecklingsländers tillgång till marknader som avgörande för deras ekonomiska framtid. För att dessa insatser ska fungera behöver de kombineras med insatser som motverkar korruption och kapitalflykt. Tillgång till forskningsbaserad kunskap för att hela tiden kunna utveckla och effektivisera biståndet anser vi är viktigt. Vi anser dock att satsningar på forskning även görs genom det bistånd som kanaliseras via UD, som t.ex. Nordiska Afrikainstitutet, Världsbanken och FN:s organisationer. Därför menar vi att satsningar på biståndsverksamhet genom Sida i högre grad kan renodlas till insatser för fattigdomsbekämpning och humanitära insatser.

Krig och konflikter orsakar fattigdom, död, lidande och förstörelse för drabbade länder. Ett förebyggande arbete för att minska risken för krig och konflikter, parat med ett arbete för fred och försoning, är därför också viktigt. Krig och konflikter försvårar också för ett gott utvecklingssamarbete och direkta humanitära insatser. En god samordning med säkerhetsfrämjande insatser är därför angeläget.

En målsättning med svenskt bistånd bör vara att förstärka länder som går i en positiv riktning och att det inte ska löna sig att missköta landets ekonomi eller dess välfärdssatsningar och bryta mot internationella konventioner om mänskliga rättigheter. Denna ambition är dock inte alltid förenlig med viljan att prioritera de minst utvecklade och fattigaste länderna då de också ofta brister i kapaciteten att hantera biståndsmedel. Det är därför viktigt med ett

flexibelt bistånd anpassat efter den situation som råder i olika länder, där bistånd till länder med svaga institutioner i första hand bör gå genom det civila samhället. Det bör även finnas en flexibilitet i att kunna avbryta eller fasa ut bistånd, t.ex. om det visar sig att det begås så allvarliga brott mot grundläggande mänskliga rättigheter att det är läge att visa ett tydligt avståndstagande eller om biståndet visar sig vara fungibelt, dvs. kunna möjliggöra att resurser frigörs för skadliga och kontraproduktiva ändamål.

Vi menar också att biståndsmedel kan användas mer effektivt om det finns en fokusering på färre länder. Vår ambition är därför att prioritera de minst utvecklade länderna.

Sverigedemokraterna anser att barnens rättigheter och barnkonventionen bör få ta en mycket större plats i biståndspolitikerna än vad de har i dag. Varje dag dör t.ex. 2 000 barn i diarré som orsakas av smutsigt vatten och bristande sanitet, och barn är oftast de som är de mest utsatta i krig och katastrofer. Många barn är offer för de värsta formerna av barnarbete, sexuellt utnyttjande, olika former av våld och diskriminering, barnäktenskap och könsstympning. Att barn ska behöva utsättas för sådan behandling är ofattbart och något som måste motverkas. De grundläggande principerna i FN:s barnkonvention om barnets rätt till liv och utveckling och om att barnets bästa ska vara vägledande i alla beslut som rör barn ska vara centralt i arbetet för fattigdomsbekämpning och utveckling inom biståndspolitikerna.

6. Utvecklingspolitikens inriktning, punkt 4 (C)

av Kerstin Lundgren (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:3209 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 2 och avslår motionerna

2015/16:82 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5,

2015/16:123 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 2–5 och 12,

2015/16:374 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 2 och 4,

2015/16:1936 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 1, 2, 10, 14, 15 och 22,

2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 1,

2015/16:2106 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 4, 7–9, 13 och 14,

2015/16:2262 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 2,

2015/16:2264 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP) yrkandena 2 och 4,

2015/16:2449 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 2,

2015/16:2678 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 4 och 5,

2015/16:2969 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2, 6 och 9 samt
2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 33–36.

Ställningstagande

2015 är ett viktigt år för världssamfundet och ett avgörande år för biståndet och klimatet. Överenskommelsen om nya mål för att på ett mer hållbart och inkluderande sätt bekämpa fattigdomen måste följas av ett nytt bindande klimatavtal. Ett internationellt bindande klimatavtal är viktigt för att möta och hantera klimatförändringarna som hotar stora delar av jorden. Det är nödvändigt att detta arbete förs samman till en process för att utveckla en agenda för hållbar global utveckling.

När millenniemålen går ut i slutet av 2015 ska en ny agenda med nya mål ta vid, nämligen Sustainable Development Goals (SDG). Dessa kommer ligga till grund för en ny gemensam och global utvecklingsagenda och har större fokus på miljö och hållbarhet samt frågor som samhällsstyrning och mänskliga rättigheter. För Centerpartiet har det varit viktigt att de nya utvecklingsmålen prioriterar att utrota fattigdom, stärka jämställdhet, bidrar till en hållbar tillväxt samt begränsar klimatpåverkan och dess effekter. En viktig målbild är i fortsättningen att bistånds- och utvecklingspolitiken ska sträva efter att göra områden och länder oberoende av bistånd efter 2030.

Att stärka demokratin och jämställdheten och öka respekten för mänskliga rättigheter var vägledande värden för det svenska biståndet under alliansregeringen. Svenskt bistånd bör fortsätta att stödja frihetskämpar och stärka yttrandefriheten och förbättra möjligheterna för fattiga människor att dra nytta av ekonomisk tillväxt genom förbättrad tillgång till utbildning, hälsovård och fler och bättre jobb. Genom ambitiöst stöd vid kriser, krig och katastrofer ska vi fortsätta att rädda liv och lindra nöd. För Centerpartiet är det dessutom särskilt angeläget att biståndet ska bidra till en förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och ett hållbart nyttjande av naturresurser. Många av världens fattiga bor på landsbygden, där de flesta är beroende av lantbruket för sin överlevnad. Ofta är det kvinnor som står för matproduktionen, men sällan är det kvinnorna som äger marken de brukar. Centerpartiet vill stärka kvinnors möjlighet till en tryggad livsmedelsförsörjning och ekonomisk utveckling och rätten till självbestämmande, ägande och nyttjande av jordbruksmark. Vi ser ett modernare och effektivare lantbruk, tillgång till rent vatten och energi som viktiga delar i arbetet för ökad jämställdhet och mer långsiktigt hållbar och inkluderande fattigdomsbekämpning i utvecklingsländerna. Samtidigt måste vi hela tiden se över våra rutiner kring hanteringen av de skattepengar som går till biståndet så att det gör skillnad i praktiken.

Biståndet är ett centralt verktyg i arbetet för en rättvis och hållbar global utveckling. Sverige är sedan länge en viktig aktör och bidragsgivare till internationellt arbete för fattigdomsbekämpning och bättre miljö genom bl.a. klimatbistånd. Det är omöjligt att bygga välstånd och tillväxt i fattiga länder

om man inte samtidigt gör insatser för klimatet. Den rika delen av världen har det övergripande ansvaret för att driva denna utveckling framåt. Centerpartiets inriktning i biståndspolitiken tar tydligt avstamp i att Sverige övertygande ska kunna visa att dessa båda aspekter – fattigdomsbekämpning och åtgärder mot klimatförändringarna – måste gå hand i hand. Insatser för att stödja anpassningen till klimatförändringarna kan innebära åtgärder som syftar till att minska människors sårbarhet, exempelvis investeringar i hälsa, sanitet, fungerande ekosystem, uthålligt jordbruk och tillgång till vatten, liksom projekt för att ta fram avancerade väderprognoser. För Centerpartiets del är det självklart att merparten av satsningarna ska ske i Afrika, som är den kontinent i världen som sannolikt drabbas hårdast av klimatförändringarna.

7. Utvecklingspolitikens inriktning, punkt 4 (V)

av Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:82 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5,

2015/16:123 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 2–5 och 12 samt

2015/16:374 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 2 och 4 samt

avslår motionerna

2015/16:1936 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 1, 2, 10, 14, 15 och 22,

2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 1,

2015/16:2106 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 4, 7–9, 13 och 14,

2015/16:2262 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 2,

2015/16:2264 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP) yrkandena 2 och 4,

2015/16:2449 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 2,

2015/16:2678 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 4 och 5,

2015/16:2969 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2, 6 och 9,

2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 33–36 och

2015/16:3209 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 2.

Ställningstagande

Den budget för 2016 som nu ligger på riksdagenens bord har regeringen förhandlat med Vänsterpartiet. Vi står därför bakom budgeten för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Vi har dock en rad synpunkter på utvecklingspolitikens inriktning; flera av dem presenterade vi i en rad motioner under allmänna motionstiden.

Vänsterpartiets utgångspunkt för bistånd är den internationella solidariteten. Vi tror på solidaritetens styrka och vårt lands möjligheter att bidra till att göra vår värld rättvisare och mer jämställd. Därför slår vi vakt om ett högt bistånd av hög kvalitet som gör skillnad och ger resultat.

För att Sverige på allvar ska kunna lyfta barns rättigheter i utrikes- och utvecklingspolitiken krävs kompetens och kunskap, ett strukturerat arbete, mekanismer för uppföljning och politiska mål. I grunden handlar det om politisk vilja och prioriteringar. I dag brister Sveriges arbete mer eller mindre på alla dessa punkter. Det finns många exempel på hur svenskt utvecklingssamarbete bidrar till insatser för barn och ungdomar. Men det saknas ett systematiskt arbete med ett barnrättsperspektiv samt barnrättskonsekvensanalyser, även i de insatser som inte direkt är riktade till barn. Vidare finns det inte i dag någon systematisk statistik över hur stor del av biståndet som gynnar barn. Barnrättskrivelsen Ett barnrättsperspektiv i internationellt utvecklingssamarbete från 2001 löpte ut 2014, och nu saknas det ett formellt styrande dokument för arbetet med barns rättigheter. Det saknas dessutom sedan flera år tjänstemän som har ett övergripande helhetsansvar för barnrättsfrågor på UD och Sida. Vänsterpartiet ser ett behov av tydliga riktlinjer, verktyg och system samt kompetens för att förstärka och systematisera arbetet med barns rättigheter.

Bistånd bedrivs inte i vakuum. Ett projekt kan påverka olika grupper i ett samhälle på olika sätt och i olika utsträckning beroende på kön, funktionsvariationer, sexuell läggning, etnicitet etc. Det gäller även ålder. Det är viktigt att synliggöra vilka konsekvenser biståndet får för barn och unga. FN:s barnrättskommitté har i sina rekommendationer under vårens granskning av Sverige särskilt påtalat att man bör göra barnkonsekvensanalyser av samtliga delar av svensk utvecklingspolitik. Detta är även en skyldighet för samtliga myndigheter, enligt Sveriges nationella strategi för att förverkliga FN:s barnkonvention.

Barn är inte passiva offer. Världen över försöker barn på egen hand eller tillsammans med andra att förändra sin vardag och sina samhällen. Enligt FN:s barnkonvention har barn rätt att delta i beslut som berör dem. Delaktighet och inflytande är därför en grundläggande rättighet för barn. En framgångsrik utvecklingspolitik måste vara en utvecklingspolitik som lyssnar och tar del av erfarenheter, kunskap och åsikter som finns runt om i världen. Det gäller också barn. Svenskt bistånd blir helt enkelt bättre om vi lyssnar på barn i de länder vi arbetar i och i Sverige. Det gäller i det långsiktiga utvecklingssamarbetet såväl som i det humanitära biståndet. I flera år har Sverige talat om lokalt ägandeskap och partnerskap inom biståndet. Dessa ord behöver både fyllas med innehåll och inkludera barn. Svenskt bistånd ska alltid genomsyras av ett individuellt rättighetsperspektiv, även i insatser som berör barn och ungdomar.

Rätten till utbildning är en grundläggande mänsklig rättighet för alla barn. Rätten till utbildning är dessutom central för arbetet med att minska fattigdom, öka jämlikheten mellan män och kvinnor och demokratisering. Sverige hör till de länder i OECD som avsätter lägst andel av biståndet till utbildningsinsatser.

Stöd till utbildning och barns rätt till skolgång behöver även fortsättningsvis vara en central del av svenskt utvecklingssamarbete. I en tid då stora framsteg gjorts på utbildningsområdet behöver Sveriges arbete för barns rätt till utbildning särskilt fokusera på de barn som i dag är mest marginaliserade. Det kan handla om flickor i länder där flickors rätt till utbildning fortfarande ifrågasätts. Men det kan också handla om barn med funktionsnedsättning, barn som tillhör urfolk eller barn som växer upp i extrem fattigdom.

Regeringen har aviserat att man kommer att ta fram en ny biståndspolitisk plattform. Det är viktigt att man i arbetet med plattformen analyserar sambanden mellan fattigdom, kränkningar av de mänskliga rättigheterna, ojämlikhet mellan män och kvinnor och inskränkningar av barns mänskliga rättigheter. Det är också viktigt att barn lyfts fram som aktörer som behöver lyssnas på och inkluderas i beslutsprocesser. Den kommande biståndspolitiska plattformen måste också tydliggöra vikten av religions- och övertygelsefrihet i svenskt utvecklingssamarbete.

I dag lever 1,2 miljarder människor i extrem fattigdom. Men vi har samtidigt alla möjligheter att bli generationen som utrotar fattigdomen i världen. I dag lever en stor majoritet av världens fattiga i medelinkomstländer. Fattigdomen beror mer på en orättvis fördelning av resurser inom och mellan länder än på en brist på resurser. Människor utestängs från samhällsutvecklingen och tvingas till liv i fattigdom av många olika skäl. Det går inte i detta sammanhang att blunda för sambanden mellan fattigdom och inskränkningar av religionsfriheten. I flera länder utsätts människor för diskriminering och exkludering från ekonomin på grund av sin tro. Men religiösa företrädare kan också vara viktiga allierade i arbetet mot fattigdom.

Att få bestämma över sin egen kropp och uttrycka sin egen sexualitet är en grundläggande mänsklig rättighet. Vi har alla en grundläggande rätt att fatta egna, välinformerade och frivilliga beslut om våra kroppar och vår sexualitet. Men det är en rättighet som kränks och inskränks i många av de länder som Sverige bedriver utvecklingssamarbete med. Arbetet med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter har under en lång tid spelat en viktig roll i svensk utvecklingspolitik. Men Sverige har inte alltid varit lika duktiga på att synliggöra och stärka barns och ungdomars sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter. Frågor om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter är frågor om grundläggande mänskliga rättigheter. Men så länge barn dör i samband med graviditeter och förvägras rätten att bestämma över sina kroppar kommer det dessutom att vara omöjligt att utrota fattigdom, minska ojämlikheten mellan män och kvinnor, pressa tillbaka spridningen av hiv etc. Bristande tillgång till preventivmedel, starka begränsningar i aborträtten och avsaknad av sexualupplysning och ungdomsmottagningar innebär att många barn och ungdomar varken har makten eller kunskapen att kunna fatta egna beslut om sina kroppar. Att vara ung och hbtq-person innebär i åtskilliga länder att möta diskriminering, mobbning och marginalisering. Arbetet med ungas sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter måste därför inkludera ett tydligt hbtq-perspektiv. Ett framgångsrikt arbete med SRHR-frågor måste

inkludera män och pojkar. Vill vi förebygga oönskade graviditeter, sexuellt överförbara infektioner och könsbaserat våld är det viktigt att förändra unga mäns syn på kön, sexualitet och könsroller.

Vänsterpartiet har i flera år arbetat för att minst 10 procent av den svenska biståndsbudgeten ska örönmärkas till arbetet med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Det är helt avgörande i detta sammanhang att även fokusera på barns och ungdomars sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter. Det finns ett stort behov av givarländer som är beredda att stötta organisationer som arbetar för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i syd – alltför många givare saknar viljan eller modet att engagera sig i dessa kontroversiella frågor.

Tillgång till rent vatten och sanitet är en grundläggande mänsklig rättighet. Trots detta saknar 2,4 miljarder människor tillgång till en toalett. 650 miljoner människor saknar tillgång till rent vatten. Varje dag dör 1 000 barn under fem år på grund av smutsigt vatten, brist på toaletter och dålig kunskap om hygien. Att säkra tillgången till rent vatten och grundläggande sanitet är avgörande för att kunna rädda liv världen över men också för att kunna bekämpa fattigdom och för att främja jämställdhet mellan kvinnor och män. Vänsterpartiet vill att Sverige går i bräschen i arbetet med vatten och sanitet. När ramverk och policyer – nationella såväl som internationella – ska utformas de kommande åren, har Sverige en viktig funktion att fylla genom att agera för att säkra tillgången till vatten och sanitet för den fattigaste delen av jordens befolkning. Sveriges arbete med vatten och sanitet behöver fokusera på att långsiktigt stärka och bygga nationella system och institutioner som kan tillhandahålla hållbara vatten- och sanitetstjänster.

8. Utvecklingspolitikens inriktning, punkt 4 (L)

av Birgitta Ohlsson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2015/16:2262 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 2 och
2015/16:2264 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP) yrkandena 2 och 4 samt
avslår motionerna
2015/16:82 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5,
2015/16:123 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 2–5 och 12,
2015/16:374 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 2 och 4,
2015/16:1936 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 1, 2, 10, 14, 15 och 22,
2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 1,

2015/16:2106 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 4, 7–9, 13 och 14,
2015/16:2449 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2,
2015/16:2678 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 4 och 5,
2015/16:2969 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2, 6 och 9,
2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 33–36 och
2015/16:3209 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 2.

Ställningstagande

Sverige måste än tydligare än i dag verka för att kvinnor och flickor världen över ska kunna åtnjuta sina mänskliga rättigheter, och därmed inkluderat rätten till sin egen kropp. Sveriges politik för mänskliga rättigheter ska prioritera kvinnors och flickors friheter, rättigheter och möjligheter. På samma sätt ska detta även framöver genomsyra svensk biståndspolitik och där behållas som ett av de tre genomgripande perspektiven. Det finns här ingen motsättning mot att även inkludera ett tydligt hbt-perspektiv i bistånds- och utrikespolitiken. Tvärtom. Det ska finnas tusen och ett sätt att vara kvinna, och tusen och ett sätt att vara man.

Demokrati ska stå i centrum i svensk biståndspolitik. Stöd till demokratiutveckling kan och bör ges på flera parallella sätt. En större del av biståndet bör riktas till att främja yttrandefrihet, pressfrihet och oberoende medier. Riktat bistånd bör i högre grad än i dag ges till fria journalisters utbildning och kontakter i Sverige. Sverige bör dessutom göra större ansträngningar för att påverka EU:s biståndsstrategier för ett ökat fokus på demokratiinsatser. Liberalerna menar att EU:s strategi för stöd till demokratiaktivister bör utvecklas och förnyas och föreslår ett demokratilyft i svenskt bistånd. Inom ramen för demokratilyftet ska Sverige stödja enskilda demokratiaktivister genom att öronmärka biståndspengar till demokratistipendier för aktivister som vill studera i Sverige. Det ska också inrättas ett program för privatpersoner i mottagarländer inom ramen för biståndsverksamheten, detta för att stödja individer som är centrala för övergången till demokrati.

9. Utvecklingspolitikens inriktning, punkt 4 (KD)

av Sofia Damm (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:1936 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 1, 2, 10, 14, 15 och 22,
2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 1 och

2015/16:2678 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 4 och 5 samt avslår motionerna
2015/16:82 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5,
2015/16:123 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 2–5 och 12,
2015/16:374 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 2 och 4,
2015/16:2106 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 4, 7–9, 13 och 14,
2015/16:2262 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 2,
2015/16:2264 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP) yrkandena 2 och 4,
2015/16:2449 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 2,
2015/16:2969 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2, 6 och 9,
2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 33–36 och
2015/16:3209 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi har alla ett moraliskt ansvar att arbeta för att utrota fattigdom och förtryck i världen. Idén om att alla människor, var de än bor, har samma värde och att vi alla har ett ansvar för varandra utgör en stark motivation till den solidaritet som är grundläggande i den kristdemokratiska ideologin. Människovärdet är universellt och kan därför inte relativiseras av geografiska gränser.

Fattigdomsbekämpningen är mångfacetterad men handlar ytterst om att ge människor möjlighet att få leva ett värdigt liv. Det innebär att främja ekonomisk tillväxt och handel, social utjämning, ekonomisk och politisk självständighet, stöd att utveckla en fungerande nationell hälso- och sjukvård, hushållning med naturresurser och omsorg om miljön, jämställdhet mellan kvinnor och män samt säkerhet och konfliktförebyggande åtgärder. I de fattiga länderna bär ofta kvinnor huvudansvaret för familjen och därmed de tyngsta bördorna av fattigdomen. Med tanke på deras ansvar för familj och barn ska kvinnors situation prioriteras i utvecklingssamarbetet.

Bistånd i sig kan inte åstadkomma ekonomisk tillväxt, utan måste vara en komponent i en sammanhållen utrikespolitik till stöd för mänskliga rättigheter och de fattiga ländernas utveckling. Utvecklingssamarbetet bör framför allt inriktas på att överföra kunskap och att ändra regler och strukturer som hindrar de fattiga länderna att utvecklas. Handels- och biståndspolitikerna måste samverka för att de fattiga ländernas ekonomier ska integreras på ett hållbart sätt i den globala ekonomin. Det behövs handelsliberaliseringar för de produkter som de fattiga länderna är bäst på att producera. Tillgång till EU:s jordbruksmarknad är viktig för rättvisa spelregler.

Utvecklingssamarbete kan bidra till fredlig utveckling och motverka konflikter. Stöd till mänskliga rättigheter och demokrati kan effektivt bidra till att stabilisera nyblivna men ännu svaga demokratier. Det konfliktförebyggande biståndet bör prioriteras, liksom insatser för försoning och stabilitetsskapande i efterkrigsområden.

Det humanitära biståndet är en viktig del av det internationella biståndet. Det civila samhället, i form av t.ex. frivilligorganisationer och samfund, har

ofta kontakter och direkta distributionssystem som bör nyttjas, speciellt då biståndet, på grund av väpnade strider eller diktaturregimer, inte kan nå fram via officiella kanaler.

Svensk biståndspolitik bör föras på ett sätt så att det civila samhället stärks. Enskilda organisationer är inte bara oersättliga som genomförare av statligt svenskt bistånd utan också mycket betydelsefulla då de ger oss enskilda människor en möjlighet att ta ansvar för utvecklingen i världen. Genom dem kan vi bidra, var och en av oss, till att bekämpa fattigdom och förtryck och till att lindra nöd hos våra medmänniskor. Det civila samhället är en naturlig plats för människor att göra en insats och visa att det inte går att förhålla sig likgiltig när världen brinner.

Alldeles i synnerhet i tider som dessa, när det akuta hjälpbehovet bland världens flyktingar är enormt, måste det ideella engagemanget uppvärderas och absolut inte ses som en konkurrent till politiken, vilket förslaget om att avskaffa avdragsrätten för gåvor till ideella organisationer indikerar. Att försvaga de mellanmänniska banden kan aldrig kompenseras med en ny myndighet och mer byråkrati eller ytterligare ett bidrag.

I en orolig omvärld måste Sveriges internationella bistånd ställas om för att möta de ökade humanitära behoven. Vi föreslår därför att regeringen genomför en övergripande översyn av det bistånd som kanaliseras via FN-organ och andra multilaterala organisationer för att minska antalet mottagare och i stället fokusera biståndet i syfte att bidra där det nu är mest akut. Sverige är en mycket stor multilateral givare men sprider stödet över ett väldigt stort antal organisationer. Det gör sannolikt stödet ineffektivt och spretigt. För att kunna möta det akuta behovet av humanitära insatser föreslår Kristdemokraterna en omfördelning av medel med ett tydligare fokus på att ge stöd till de multilaterala organisationer som har störst verksamhet bland flyktingar och som arbetar med barns säkerhet och rättigheter, dvs. UNHCR, Unicef och WFP. Vi motsätter oss, i tider av omfattande humanitära behov, regeringens förslag att satsa närmare 500 miljoner kronor totalt på en höjning av informationsanslaget för insatser i Sverige, återupptagna bilaterala samarbeten i Latinamerika och förlängningen av den regionala Asienstrategin. Vi prioriterar i stället dessa medel till humanitärt bistånd. Vi menar även att det är angeläget med en omfattande översyn av Sveriges stöd till International Idea. Kristdemokraterna är vidare oroliga för omfattande avräkningar och föreslår att en översyn görs i syfte att hushålla bättre med biståndsmedel.

Religions- och övertygelsefrihet är en viktig fråga att ta hänsyn till i utformningen av svenskt utvecklingssamarbete. Det handlar om frihet från tvång, frihet att uttrycka sig och icke-diskriminering. Vi menar att arbetet med dessa frågor måste komma betydligt högre upp på den internationella dagordningen. Vidare bör UD och Sida ta vara på trosbaserade rörelser och samfund som informationskälla och främjande av interreligiös dialog i samarbetsländer. Vi anser att nya landsstrategier som tas fram alltid bör innehålla en analys av situationen för religions- och övertygelsefriheten.

Diskriminering av kvinnor i utvecklingsländerna innebär att de trots att de i genomsnitt arbetar fler timmar om dygnet får lägre lön, är mindre läs- och skrivkunniga och har ett lägre energiintag i förhållande till sin kroppsvikt i än männen. Då det oftast är flickorna som prioriteras bort när föräldrar ska bekosta barnens utbildning tenderar de att bli kvar i tungt jordbruksarbete. När bistånd i ökad omfattning riktas till kvinnor i mottagarländerna skapar deras direkta deltagande och inflytande ett djupare, bredare och stabilare folkstyre. Bistånd riktat till kvinnor gagnar i allmänhet även barn, och effekten är därför tvåfaldig. Det finns ett flertal exempel på att kvinnor bidrar direkt till en effektivare utveckling på flera olika plan. Det är viktigt att ett genderperspektiv finns på biståndet, så att hänsyn tas till både kvinnors och mäns behov. Kristdemokraterna anser att jämställdhetsfrågor är avgörande för att uppnå effektiv och hållbar utveckling i utvecklingsländerna. Uppskattningar från USA:s motsvarighet till Sida, USAID, gör gällande att om 10 procent fler flickor gick i skolan skulle världens samlade bruttonationalprodukt (BNP) öka med i genomsnitt 3 procent. Kristdemokraterna förordar att svenska biståndsmedel prioriterar jämställdhetsfrämjande insatser.

10. Bistånd till Palestina, reformsamarbete i Östeuropa och budgetstöd, punkt 5 (SD)

av Julia Kronlid (SD) och Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2015/16:2016 av Björn Söder och Kent Ekeröth (båda SD),
2015/16:2106 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 10–12 och
2015/16:2892 av Markus Wiechel (SD).

Ställningstagande

En målsättning med svenskt bistånd bör vara att förstärka länder som går i en positiv riktning och att det inte ska löna sig att missköta landets ekonomi eller dess välfärdssatsningar och bryta mot internationella konventioner om mänskliga rättigheter. Denna ambition är dock inte alltid förenlig med viljan att prioritera de minst utvecklade och fattigaste länderna då de också ofta brister i kapaciteten att hantera biståndsmedel. Det är därför viktigt med ett flexibelt bistånd anpassat efter den situation som råder i olika länder, där bistånd till länder med svaga institutioner i första hand bör gå genom det civila samhället.

Ett sådant exempel finns inom palestinska myndigheten. Det PLO-sponsrade barnmagasinet Zayzafuna, som grundades av den palestinska myndigheten, framställer Hitler som en förebild. I palestinsk barn-tv från den 22 mars 2013 framställer man judarna som grisars avkommor. När lärare och utbildningsmaterial pådyvlar unga barn och elever sådana här bilder odlas hat. Trots överenskommelsen från 1993, där ett av kraven var att ta avstånd från terrorism och andra typer av våld och ta ansvar för alla PLO-element och personal för att säkerställa att de lyder och för att förhindra överträdelser och bestraffa den som bryter mot PLO:s åtaganden, tillåts hat och antisemitism att spridas. Terrorhandlingar tillåts hyllas i tv och terrorister rent av belönas av palestinska myndigheten genom de löneutbetalningar som går till terrordömda. Om svenska biståndsmedel ska gå till Västbanken/Gaza anser vi att det bör ställas tydliga krav på ett avståndstagande och ett aktivt arbete mot antisemitism och terrorism. Annars blir biståndet till palestinska myndigheten kontraproduktivt. Vi vill vi prioritera humanitära insatser och insatser i det civila samhället till dessa områden och i dagsläget avsluta biståndet till den palestinska myndigheten.

Vi menar också att biståndsmedel kan användas mer effektivt om det finns en fokusering på färre länder. Vår ambition är därför att prioritera de minst utvecklade länderna. Vi är kritiska till att Sverige bilateralt ska ge bistånd till länder i Europa för att de ska uppfylla kraven för att kunna gå med i EU, när vi redan betalar en dyr EU-avgift. Då vårt mål är att prioritera de minst utvecklade länderna anser vi inte heller att europeiska länder ska vara mottagare av bistånd då de i huvudsak är medelinkomstländer. Sverigedemokraterna föreslår därför en utfasning av reformsamarbetet med Östeuropa. Därmed är inte sagt att vi bilateralt inte kan stödja länder i Östeuropa när kriser uppstår, exempelvis den i Ukraina.

Biståndsformen budgetstöd betalas ut direkt till mottagarlandets statskassa, vilket ställer stora krav på mottagarländernas kapacitet. Det har visat sig finnas stora brister i den föregående regeringens och Sidas sätt att styra och kontrollera denna form av bistånd. Om budgetstödet inte är tillräckligt kontrollerat menar vi att risken är överhängande att biståndspengar kan bidra till att resurser frigörs till ändamål som svenska biståndspengar inte är avsedda för, exempelvis vapen och militär. På grund av de brister som i dag finns när det gäller styrning och kontroll av denna form av bistånd samt de risker som är förenade med detta väljer vi att avveckla denna form av bistånd.

Särskilda yttranden

1. Biståndsramen och anslagen för 2016 inom utgiftsområde 7, punkt 2 (M, C, L, KD)

Karin Enström (M), Sofia Arkelsten (M), Kerstin Lundgren (C), Göran Pettersson (M), Birgitta Ohlsson (L), Sofia Damm (KD) och Sotiris Delis (M) anför:

Budgetprocessen i utrikesutskottet har påverkats av att regeringen inte kunde ge ett samlat besked om hållbarheten i den presenterade biståndsbudgeten.

Ett besked lämnades formellt på utrikesutskottets sista beredningstillfälle av ärendet om att regeringen avser avräkna 30 procent av biståndsramen till mottagande av flyktingar. Det var länge oklart om budgeten för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, skulle förändras eller om den gällde. Informationen som gavs till utskottet under denna process var att regeringen skulle ta beslut om storleken på avräkningarna senast den 15 december då regleringsbrevet för myndigheten Sida för 2016 skulle antas. Detta är alltså dagen efter att riksdagen debatterat och möjligen beslutat om utgiftsområdet. Detta är ingen acceptabel ordning.

Det har framgått med all tydlighet att avräkningarna på biståndsbudgeten skulle komma att påverkas av det faktum att Migrationsverkets flyktingprognos från juli 2015 - och de därpå följande avräkningarna – inte längre gällde eftersom fler människor sökte sig till Sverige. Underlagen blev överspelade av verkligheten.

De mycket senfärdiga och bristfälliga beskeden från regeringen och de oklarheter som finns kring konsekvenserna av regeringens politik för utgiftsområdet år 2016 har allvarligt försvårat utskottets budgetberedning.

Utskottet tar inte ställning till regeringens sena besked då det inte föreligger några nya underlag. Detta kommer därför att ske när regeringen återkommer till riksdagen, senast i vårandringsbudgeten.

2. Biståndsramen och anslagen för 2016 inom utgiftsområde 7, punkt 2 (M)

Karin Enström (M), Sofia Arkelsten (M), Göran Pettersson (M) och Sotiris Delis (M) anför:

Riksdagen beslutade den 25 november 2015 om ramar för statsbudgetens utgiftsområden och om en beräkning av statens inkomster. I motionen Sverige kan mer – Politik som bryter det nya utanförskapet (2015/16:3043) presenteras Moderaternas budgetförslag och riktlinjer för den ekonomiska politiken.

Sverige beskrivs ofta som ett av världens bästa länder att leva och växa upp i. Men Sverige står inför flera stora utmaningar framöver. Trots att fler vill arbeta är trösklarna in i arbete fortfarande höga för dem med låga inkomster. Vi ser ett nytt utanförskap växa fram som genom långvarig strukturell

arbetslöshet drabbar unga människor och utrikes födda särskilt hårt. Dessutom ställer en allt tuffare internationell konkurrens höga krav på våra företag och deras jobbskapande. Det här är avgörande framtidsfrågor för Sverige.

Budgetpropositionen visar på en regering som står handfallen inför de viktiga utmaningar Sverige står inför och som inte förmår ta vara på de goda förutsättningar vi har. Regeringens politik med stora skatthöjningar på jobb och företagande riskerar att leda till att Sveriges jobbtillväxt bromsas och försämrar också möjligheterna till en god integration genom att höja trösklarna in till arbetsmarknaden. Det här är fel väg för Sverige.

Vi moderater står för en annan väg. Vårt mål är att öka välbördet och tryggheten för alla medborgare i Sverige. De reformförslag vi presenterar är därför fokuserade på hur jobben ska bli fler. Vi vill minska utanförskapet och stärka incitamenten till att arbeta genom att stå upp för rimliga skattenivåer, stärka investeringar i utbildning och infrastruktur och värna företagsklimatet. Fler i arbete är avgörande för att få mer kunskap i skolan, högre kvalitet i välfärden och ett starkare Sverige.

Riksdagen har ställt sig bakom regeringens förslag till utgiftsramar, beräkning av statens inkomster och inriktning på budgetpolitiken. I enlighet med riksdagens rambeslutsprocess ställs regeringens budgetförslag och oppositionspartiernas budgetförslag mot varandra som helheter och beslutas i två steg. Moderaternas budgetförslag är en sammanhållen helhet, och eftersom riksdagen i steg ett, rambeslutet, har ställt sig bakom regeringens förslag på ekonomiska ramar för statsbudgeten och inriktning på budgetpolitiken deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagens fördelning inom utgiftsområde 7. I stället framför vi i detta särskilda yttrande den fördelning av anslagen inom utgiftsområde 7 som förordas i Moderaternas anslagsmotion 2015/16:2969 och som redovisas i bilaga 2 till detta betänkande.

3. Biståndsramen och anslagen för 2016 inom utgiftsområde 7, punkt 2 (SD)

Julia Kronlid (SD) och Björn Söder (SD) anför:

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn som betraktar värdekonservatism och upprätthållandet av en solidarisk välfärdsmodell som de viktigaste verktygen i byggandet av det goda samhället. Partiets övergripande mål är att formera en demokratisk, politisk rörelse som slår vakt om den gemensamma nationella identitet som har utgjort grunden för framväxten av välfärdsstaten och vårt lands fredliga och demokratiska utveckling. Vi eftersträvar ett försiktigt framåtskridande som baseras på varsamhet, eftertanke och långsiktigt ansvarstagande och ett demokratiskt, jämställt och miljövänligt samhälle där alla medborgare skyddas av, och är lika inför, lagen. Genom att kombinera frihet och trygghet, individualism och gemenskap hoppas vi kunna skapa ett folkhem som i så hög

grad som möjligt är präglad av trygghet, välbefinnande, demokrati och en stark inre solidaritet. Sverigedemokraterna står fritt från såväl socialismens som liberalismens ekonomiska teorier och kan därför inta ett pragmatiskt och verklighetsanpassat förhållningssätt i ekonomiska frågor. Förutsatt att det kan gagna Sverige och dess medborgare är vi öppna för samtal, diskussioner och samarbeten med alla andra partier. I vår höstbudget stakar vi ut våra viktigaste visioner för de kommande åren. Vi visar att det inte måste finnas någon motsättning mellan ekonomisk tillväxt och sysselsättning å den ena sidan och allmän välfärd, trygghet och socialt ansvarstagande å den andra.

Sverigedemokraterna vill se ett bistånd som skapar förutsättningar för människor i fattigdom och förtryck att förbättra sina levnadsvillkor utifrån sina grundläggande behov i den omedelbara vardagen. Vi vill ha ett tydligt fokus på fattigdomsbekämpning och att barnens bästa ska få stå i centrum.

Vi vill se ett ansvarsfullt bistånd där varje satsad krona ska göra så mycket nytta som möjligt. Vi nöjer oss inte med en kvantitativ målsättning utan fäster större fokus vid kvaliteten och ett bistånd som är inriktat på effektivitet och resultat med de mest utsatta människorna i fokus. Bistånd ska vara till för en positiv utveckling i mottagarlandet och inte för att givarländer ska nå kvantitativa målsättningar. Det långsiktiga målet med bistånd måste vara att länder utvecklas till den grad att de inte längre behöver något bistånd. Genom en grundlig översyn av ineffektivt bistånd och en större koncentration av biståndet till de minst utvecklade länderna och på färre inriktningar kan vi effektivisera utvecklingsbiståndet och år 2016 ha en biståndsram på 0,75 procent av BNI, vilket är i linje med FN:s rekommendationer. Genom att vi lägger mindre pengar på avräkningar för flyktingmottagning i Sverige och genom att vi prioriterar bistånd till de mest utsatta och fattiga kan vi trots den minskade ramen göra ökningarna till flera viktiga områden såsom flyktinghjälp, humanitärt bistånd, vatten, sanitet och jordbruk. Utöver biståndsramen vill vi den kommande mandatperioden öronmärka ytterligare 4 miljarder kronor för flyktinghjälp i krisens närområde, vilket gör att vårt totala bistånd landar 515 miljoner kronor över regeringens budget. Vi står även i övrigt bakom den fördelning av anslagen inom utgiftsområde 7 som förordas i Sverigedemokraternas anslagsmotion 2015/16:2231 och som framgår av bilaga 2 till detta betänkande.

4. Biståndsramen och anslagen för 2016 inom utgiftsområde 7, punkt 2 (C)

Kerstin Lundgren (C) anför:

Centerpartiets vision är att Sverige ska bli ett av världens mest framgångsrika länder ekonomiskt, med möjligheter för alla att arbeta och utvecklas. Förutsättningarna för detta är ett näringsliv i frontlinjen för internationell konkurrenskraft och innovation och en bred bas av småföretag som tillåts utvecklas och växa i hela landet. Jag och Centerpartiet vill att Sverige ska vara ett föredöme på miljöområdet och genom konkreta styrmedel visa att

ekonomisk tillväxt, innovation och entreprenörskap går hand i hand med minskade utsläpp och gifter samt med ekologisk balans. Genom vår politik vill vi skapa välfärd och trygghet för alla i hela landet, dels genom ett ökat välståndsskapande som medger mer resurser till skola, vård och omsorg, dels genom att dessa resurser används bättre.

Under åren med alliansregeringen lades grunden till stabila statsfinanser. Viktiga steg togs för att lätta skattebördan och minska regleringarna. Över 300 000 nya arbetstillfällen skapades, och utanförskapet minskade med drygt 200 000 personer, samtidigt som den gröna omställningen accelererade. När den nu sju år långa internationella krisen äntligen är till ända måste Sverige ta nästa steg för att skapa maximalt med jobb under den globala återhämtningen.

Tyvär är den svenska regeringen på väg i motsatt riktning. Stora skattechöjningar på jobb och regleringar av växande företag riskerar att bryta återhämtningen och kommer att drabba tiotusentals arbetstillfällen. De mest utsatta grupperna på arbetsmarknaden är de som drabbas hårdast. Sverige behöver en förnyad ekonomisk politik.

Centerpartiet har i budgetmotion 2015/16:3223 föreslagit ett alternativ till regeringens budgetproposition. I motionen föreslås stora och viktiga strukturreformer på arbetsmarknaden och bostadsmarknaden, omläggningar av skatten på arbete och företagens villkor samt en kraftfull grön skatteväxling där sänkt skatt på arbete finansieras genom att förorenaren betalar för utsläpp. Målet är att frigöra alla de krafter som finns runt omkring i vårt land, så att nya initiativ och idéer belönas i stället för att bestraffas.

Riksdagen har i första steget av budgetprocessen emellertid ställt sig bakom regeringens budgetproposition och de utgiftsramar och beräkningar av inkomster som föreslås där. Eftersom riksdagen har gett budgetpolitiken en helt annan inriktning än den jag och Centerpartiet önskar avstår jag från att delta i beslutet om anslagens fördelning. Centerpartiets budgetförslag måste betraktas som en helhet där delar inte kan brytas ut och behandlas isolerat. I stället framför jag i detta särskilda yttrande den fördelning av anslagen inom utgiftsområde 7 som förordas i Centerpartiets anslagsmotion 2015/16:3183. Som framgår av bilaga 2 till detta betänkande föreslår Centerpartiet att anslaget 1:1 Biståndsverksamhet ökas med 212 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

5. Biståndsramen och anslagen för 2016 inom utgiftsområde 7, punkt 2 (L)

Birgitta Ohlsson (L) anför:

Sverige står starkt efter åtta år med ett styre av Alliansen och Liberalerna. De offentliga finanserna är i ordning, sysselsättningen växer och vi står inför en stundande högkonjunktur.

Samtidigt präglas omvärlden av stora nedåtrisker. Krigen i Syrien och Ukraina och en osäker makroekonomisk miljö skapar otrygghet för både

människor och den framtida ekonomiska utvecklingen. Vi ser ökade kostnader för sjukskrivningar och, i ännu högre grad nu än när budgetpropositionen presenterades, för migrationsströmmarna till Sverige. Att vi är fast förvissade om att visa solidaritet i den största flyktingkatastrofen sedan andra världskriget understryker bara behovet av att vårda de offentliga finanserna.

Vår budgetmotion är därför stram. Vi föreslår ett lägre utgiftstak och har ett högre finansiellt sparande än regeringen. På flertalet utgiftsområden är kostnaderna lägre än de regeringen föreslår. Genom att vi särskilt avvisar stora utgiftsökningar inom arbetsmarknadspolitiken och bostadspolitiken, samtidigt som vi höjer miljöskatterna, skapar vi utrymme för en budget som prioriterar jobben, kunskapen i skolan och försvaret av Sverige

Riksdagen har genom rambeslutet avvisat vårt förslag till inkomstberäkning och fördelning av utgifter per anslagsområde. Därmed tar Sverige nu en annan väg än den Liberalerna vill se. Sverige kommer att tappa i jobb, kunskap och försvarsförmåga.

Vårt budgetförslag är att betrakta som en helhet. På majoriteten av utgiftsområdena överensstämmer inte riksdagens beslut med det förslag till ram som vi förespråkade. Liberalerna ser ett värde i att budgeten och budgetprocessen hålls samman. Även enskilda och på kort sikt motiverade utbrytningar riskerar att på lång sikt försvaga budgetprocessen och effektiviteten i finanspolitiken. Jag väljer därför att inte delta i beslutet om fördelningen till anslag inom utgiftsområde 7. I stället framför vi i detta särskilda yttrande den fördelning av anslagen inom utgiftsområde 7 som förordas i vår anslagsmotion 2015/16:3197 och som redovisas i bilaga 2 till detta betänkande.

6. Biståndsramen och anslagen för 2016 inom utgiftsområde 7, punkt 2 (KD)

Sofia Damm (KD) anför:

För ökad gemenskap och framtidstro vill vi ha en politik som skapar förutsättningar för människor att bygga goda relationer och känna trygghet och som underlättar för människor att gå från utanförskap till arbete. Vi vill skapa förutsättningar för en god tillväxt och ett företagsklimat som står sig väl i den globala konkurrensen. Att stärka familjernas självbestämmande och det civila samhällets ställning skapar en grund för fungerande mellanmänniska relationer. Genom en välfungerande ekonomisk politik kan vi också satsa resurser på välfärd, vilket ökar tryggheten. Och med genomtänkta reformer kring arbetsmarknaden och i skattepolitiken kan vi förbättra människors möjlighet att lämna arbetslöshet och utanförskap.

Nya jobb skapas inte av politiska ovanifrånlösningar – de skapas i växande och lönsamma företag. Den rödgröna regeringen tror att de kan nå Europas lägsta arbetslöshet och klara integrationsutmaningen med massiva skattehöjningar på arbete och företagande. Kristdemokraternas inriktning är den motsatta: Vi vill sänka trösklarna in på arbetsmarknaden och förbättra

förutsättningarna för företagande. Det är också av stor vikt att den ekonomiska politiken utformas på ett sådant sätt att resurserna används effektivt för att skapa trygghet för dem som befinner sig i utsatta situationer. Tillväxten måste komma alla till del. Välfärden måste utvecklas genom fortsatt valfrihet, tydligt kvalitetsarbete och effektivt användande av resurser.

Riksdagen har i första steget av budgetprocessen ställt sig bakom regeringens budgetproposition och de utgiftsramar och beräkningar av inkomster som föreslås där. Eftersom riksdagen har gett budgetpolitiken en helt annan inriktning än den Kristdemokraterna och jag önskar avstår jag från att delta i beslutet om anslagens fördelning. Kristdemokraternas budgetförslag måste betraktas som en helhet där delar inte kan brytas ut och behandlas isolerat. I stället framför jag i detta särskilda yttrande den fördelning av anslagen inom utgiftsområde 7 som förordas i Kristdemokraternas anslagsmotion 2015/16:1936 och som framgår av bilaga 2 till detta betänkande.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2015/16:1 Budgetproposition för 2016 utgiftsområde 7:

1. Riksdagen fastställer biståndsramen för 2016 till 0,98 procent av vid budgeteringstillfället beräknad bruttonationalinkomst (BNI) för 2016 beräknat enligt EU-förordningen för nationalräkenskaperna ENS 2010 (avsnitt 21).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016 för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 77 000 000 000 kronor 2017—2027 (avsnitt 2.7.1).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016 ikläda staten betalningsansvar för statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 000 000 000 kronor (avsnitt 2.7.1).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att ikläda staten betalningsansvar för statliga garantier till Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken (IBRD) som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till 2 247 182 446,7 US-dollar (avsnitt 2.7.1).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016 besluta om kapitaltillskott på högst 400 000 000 kronor till Swedfund International AB (avsnitt 2.7.1).
6. Riksdagen godkänner att Sverige medverkar i kapitalhöjningen i Inter-amerikanska Investeringsbolaget (IIC) som sker genom teckning av aktier som tilldelas medlemsländerna och bemyndigar regeringen att ikläda staten betalningsansvar i form av statliga garantier till ICC med 8 946 766 US-dollar (2.7.1).
7. Riksdagen anvisar för budgetåret 2016 ramanslagen under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, när det gäller anslag som står till regeringens disposition, enligt uppställning i propositionen.
8. Riksdagen bemyndigar Riksrevisionen att under 2016 för anslaget 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete ingå avtal om samarbetsprojekt som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 20 000 000 kronor 2017—2019 (avsnitt 2.7.5).
9. Riksdagen anvisar för budgetåret 2016 ett ramanslag under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd för Riksrevisionen enligt uppställning i propositionen.

Motioner från allmänna motionstiden 2015/16

2015/16:82 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den kommande biståndspolitiska plattformen måste tydliggöra vikten av religions- och övertygelsefrihet i svenskt utvecklingssamarbete och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:123 av Hans Linde m.fl. (V):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vikten av barns rättigheter i svenskt utvecklingssamarbete måste tydliggöras i den kommande biståndspolitiska plattformen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör få i uppdrag att garantera att barnkonsekvensanalyser genomförs vid svenska biståndsprojekt och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom ramen för nämnda samarbeten och inom det humanitära biståndet bör understödja implementeringen av barnkonventionen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges arbete för barns rätt till utbildning särskilt bör fokusera på de barn som i dag är mest marginaliserade, vilket behöver förtydligas i omarbetningen av den nya biståndspolitiska plattformen och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om barn som aktörer i Sveriges utvecklingssamarbete och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:374 av Hans Linde m.fl. (V):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i den kommande biståndspolitiska plattformen bör tydliggöra vikten av vatten och sanitet i svenskt utvecklingssamarbete och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges arbete med vatten och sanitet behöver fokusera på att långsiktigt stärka och bygga nationella system och institutioner som kan tillhandahålla hållbara vatten- och sanitetstjänster, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:522 av Christer Nylander (FP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att barns rätt till skolgång bör prioriteras i utrikes- och biståndspolitiken och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:743 av Staffan Danielsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska öka jordbruksbiståndets del av biståndsbudgeten i syfte att öka livsmedelsproduktionen i Afrika och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1265 av Robert Halef (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra ett direkt humanitärt bistånd till flyktingar via lokalt etablerade kyrkor och andra ideella organisationer i Syrien och Irak och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1357 av Mikael Oscarsson och Magnus Oscarsson (båda KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sätta upp kriterier i kommande förhandlingar för bistånd till Palestina i enlighet med motionens intentioner och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1369 av Ola Johansson (C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska driva på för ökade satsningar på landsbygdsutveckling, med ökat fokus på jämställdhet och kvinnors entreprenörskap, och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1439 av Lawen Redar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera svenskt hälsobistånd som en del av utvecklingsbiståndet, stärka kompetensförsörjningen samt utveckla det i takt med att fattiga länder blir rikare och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1935 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avsätta 500 miljoner kronor inom utgiftsområde 7 till den gröna klimatfonden och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1936 av Sofia Damm m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av ett ökat fokus inom biståndet för att hjälpa människor på flykt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att fokusera på demokratiutveckling i världen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ökat anslag till insatser för demokrati och mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödja insatser där offentligt bistånd samverkar med privata aktörer för mervärdeseffekt och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bibehålla 2015 års stödnivå till den globala vaccinalliansen Gavi med avsikt att höja stödet ytterligare framöver och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Sveriges bidrag till den gröna klimatfonden (GCF) och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svensk biståndspolitik bör föras på ett sådant sätt att det civila samhället stärks och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frivilligorganisationers och samfunds distributionsvägar bör nyttjas särskilt i områden där biståndet har svårt att nå fram via officiella kanaler och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svenskt internationellt bistånd måste ställas om för att möta de ökade humanitära behoven och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör genomföra en övergripande översyn av det bistånd som kanaliseras via FN-organ och andra multilaterala organisationer för att minska antalet mottagare och i stället fokusera biståndet i syfte att bidra där det nu är mest akut och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en omfördelning av 500 miljoner kronor bör ske inom utgiftsområdet för ett tydligare fokus på de multilaterala organisationer som har störst verksamhet bland flyktingar och som arbetar med barns säkerhet och rättigheter, dvs. UNHCR, Unicef och WFP och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det i tider av omfattande humanitärt behov inte är rimligt att höja informationsanslaget för insatser i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det är angeläget med en omfattande översyn av Sveriges stöd till International IDEA och föreslår att Sveriges stöd tills vidare halveras och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn i syfte att hushålla bättre med biståndsmedel och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om internationellt utvecklingsbistånd med genderperspektiv och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2016 av Björn Söder och Kent Ekeröth (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upphöra med allt bistånd till den palestinska myndigheten och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2106 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka biståndet till internationell flyktinghjälp och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bistånd till flyktingmottagande utvecklingsländer genom Världsbanken och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa avräkningarna i biståndet för flyktingmottagning i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fortsatt stöd till Västafrika och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kraftigt öka biståndet till insatser för rent vatten och grundläggande sanitet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kraftigt öka biståndet till insatser för jordbruksutveckling och hållbart skogsbruk och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att biståndet till utbildningsinsatser ska riktas till de minst utvecklade länderna och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bistånd riktat till demokrati och mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i biståndet prioritera de minst utvecklade länderna och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avsluta biståndet till den palestinska myndigheten och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avsluta reformsamarbetet i Östeuropa och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avveckla biståndsformen budgetstöd i dess nuvarande form i det svenska bilaterala biståndet och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i högre grad kanalisera bistånd genom svenska organisationer i det civila samhället och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i högre grad uppmärksamma och verka för barns rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att resultatbaserat bistånd ska vara styrande för allt svenskt bistånd och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2206 av Börje Vestlund m.fl. (S):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett hbt-perspektiv i utvecklingssamarbetet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2231 av Julia Kronlid och Björn Söder (båda SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabell 1.a i motionen.

2015/16:2262 av Jan Björklund m.fl. (FP):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flickors och kvinnors friheter, rättigheter och möjligheter ska genomsyra svensk biståndspolitik och där behållas som ett av de tre genomgripande perspektiven och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2264 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör göra större ansträngningar för att påverka EU:s biståndsstrategier för ett ökat fokus på demokratiinsatser och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett demokratilyft inom svenskt bistånd och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2293 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att villkora del av biståndet för att än tydligare och mer kraftfullt bidra till konkreta resultat vad gäller mottagarlandets arbete med att utrota barnäktenskap och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2328 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att villkora en del av biståndet för att än tydligare och mer kraftfullt bidra till konkreta resultat vad gäller mottagarlandets arbete med att bekämpa könsstypning och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2330 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur biståndet än tydligare och mer kraftfullt kan bidra till resultat vad gäller mottagarlandets arbete med att implementera ”Stockholm Statement of Commitment” för att skydda, värna och stärka de mänskliga rättigheterna och öka jämställdheten och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2331 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att villkora delar av biståndet samt hur biståndet än tydligare och mer kraftfullt kan bidra till resultat vad gäller mottagarlandets arbete för att bekämpa mödradödlighet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2449 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överbrygga bistånd till handel och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2613 av Finn Bengtsson och Betty Malmberg (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige än mer aktivt ska bidra till att FN:s millenniemål uppfylls och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2678 av Sofia Damm m.fl. (KD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att UD och Sida bör ta vara på trosbaserade rörelser och samfund som

informationskälla och främjande av interreligiös dialog i samarbetsländer och tillkännager detta för regeringen.

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de nya landstrategier som UD tar fram alltid bör innehålla en analys av situationen för religions- och övertygelsefriheten och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2786 av Jan Björklund m.fl. (FP):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om globalt demokratibistånd och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2892 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om slopat bistånd till PLO och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2969 av Karin Enström m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska ha en ambitiös utvecklingspolitik och ett generöst bistånd och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ansvarsfull hantering av biståndsmedel och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att biståndet ska utgå ifrån och värna OECD:s (Organisation for Economic Cooperation and Development) biståndskommitté Dacs (Development Assistance Committee) definition av bistånd och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om principen om ett arbetssätt där biståndets resultat återspeglas i strategierna och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska vara tydligt och ställa höga krav på sina samarbetspartner i biståndet när det gäller resultatfokus, ett aktivt antikorrupsionsarbete, en effektiv medelsanvändning och transparenta system för redovisning; Sverige ska också vara berett att ompröva sitt biståndengagemang när kraven inte uppfylls, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om anslaget till Sidans informations- och kommunikationsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till globala insatser för socialt hållbar utveckling och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en tydlig landfokusering samt de bilaterala strategier som är under utfasning och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka kärnstödet till multilaterala organisationer och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska stödet till regionala och bilaterala strategier och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till UNHCR, WFP, Unicef, CERF och GAVI och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M):

33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnitt 6.2 Bistånd och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnitt 6.3 Ett starkare stöd för kvinnor och barn och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnitt 6.4 Biståndet som verktyg för demokratin och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnitt 6.5 Nya utvecklingsmål – agenda 2030 och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3083 av Markus Wiechel (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om krav på motprestation vid utbetalning av bistånd och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att årligen samordna och utreda effekten av utbetalt bistånd och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av Sida och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3112 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ospecificerade bilaterala avtal med länder i krisområden och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3126 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera hjälp i närområdena genom ökade anslag till UNHCR samt utvalda kompletterande hjälporganisationer och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3134 av Ulrika Carlsson i Skövde och Annika Qarlssoon (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minst 10 procent av biståndet ska gå till SRHR, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3149 av Penilla Gunther m.fl. (KD):

38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka anslaget till FN:s gröna klimatfond och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3183 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2015/16:3197 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP):

Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2015/16:3209 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en parlamentarisk översyn av Sveriges politik för global utveckling för att uppdatera det svenska biståndspolitiska ramverket i överensstämmelse med de nya SDG-målen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att biståndet ska bidra till en mer långsiktigt hållbar och inkluderande fattigdomsbekämpning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att Sverige ska stå upp för enprocentsmålet i biståndet samt att mer resurser utöver detta bör ges till klimatåtgärder och klimatanpassning och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3242 av Jabar Amin (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att biståndspengarna ska användas till biståndet, och inte till att bekosta inhemsk asylmottagning, och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens och oppositionens anslagsförslag

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen					
		M	SD	C	FP	KD	
1:1	Biståndsverksamhet	31 120 825	-820 000	-8 484 974	+212 000	+100 000	
1:2	Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	1 050 445				-3 000	
1:3	Nordiska Afrikainstitutet	14 464					
1:4	Folke Bernadotteakademin	105 475					
1:5	Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	50 000					
1:6	Utvärdering av internationellt bistånd Nya anslag	16 265					
99:1	Flyktinghjälp i närområdet (inom biståndsram)			+5 000 000			
99:2	Flyktinghjälp i närområdet (utöver biståndsram)			+4 000 000			
Summa för utgiftsområdet		32 357 474	-820 000	+515 026	+212 000	+97 000	±0

BILAGA 3

Utskottets anslagsförslag

Förslag till beslut om anslag för 2016 inom
utgiftsområde 7 Internationellt bistånd*Tusental kronor*

Anslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1:1 Biståndsverksamhet	±0	31 120 825
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	±0	1 050 445
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	±0	14 464
1:4 Folke Bernadotteakademin	±0	105 475
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	±0	50 000
1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	±0	16 265
Summa för utgiftsområdet	±0	32 357 474